

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mescu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 5.

15. maja 1862.

XI. tečaj.

Pridiga za 2. pobinkošno nedeljo.

(Dvojna velika večerja; gov. J. A.)

„Neki človek je napravil veliko večerjo, in jih je veliko povabil.“
Luk. 14, 16.

V v o d.

Slišali ste priliko od velike večerje, zdaj pa premislimo še, kaj pomenja.

Kdo je tisti, ki je veliko večerjo napravil? Bog.

Kdo so povabljeni? Vsi ljudje.

Kdo so hlapci, ki jih je gospod razposlal? Sveti apostelniki in učenci, in njih nastopniki, oznanovavci svele vere in mašniki.

To je gotovo imenitna, bogata, zlahtna večerja. Tu se ljudem na mizo nosijo predobre in presladke jedi, — jedi, katerih človek potrebuje, da živi tukaj srečno, tam se pa večno zveliča! In vendar, zakaj ne pridejo vsi povabljeni? Kje je veliko število tistih, ki jih ni? Oh, ti so šli na drugo večerjo, zakaj dva gostivnika sta, ki vabita ljudi: Bog in pa svet. Ob enem času obojne večerje deležen biti, ni mogoče; kdor je pri božji večerji, tisti ne more biti pri posvetni večerji; kdor pa na posvetno večerjo gre, tisti je zgubil pravico do božje večerje. H kateri mizi se bomo torej mi vsedli, k mizi božje, ali k mizi posvetne večerje? Bodimo modri, in prevdarimo, kje je več jedí, in ktere so boljše in zdraviše jedí. Pogledjmo torej

1. kakšna je večerja, ki jo svet daje,

2. in potlej, kakšna je večerja, ki nam jo je Bog pripravil.

Le zvesto me poslušajte!

Razlaga.

1. Slišali bote, da pri večerji, h kateri Kristus svoje služabnike vabi, je troje jedi predpostavljenih; koliko jedi je pa na mizi svetá? Ravno toliko, namreč poželjenje mesa, poželjenje oči, napuh življenja. Število jedi je torej popolnoma enako, po številu jedi ne moremo razsoditi, ktera večerja je boljša, zato moramo le jedi obojne večerje preiskati, kakšne da so, mi moramo preiskati, ali so jedi, ktere svet svojim gostom pripravlja, zdrava, tečna hrana za nas, ali se nam te jedi, če jih uživamo, morebiti ne bodo pristudile. Poslušajte dobro, jes pravim, da jih moramo le preiskati, uživati od njih ne smemo; zakaj jedi bi nam vtegnile škodovati, mogoče bi bilo, da bi jih zaničevali, in bi drugo mizo poiskati hotli; to da, če smo enkrat gosti pri mizi svetá, potlej smo pravico do božje večerje zapravili. Pa kako, bote vprašali, se zamoremo prepričati, ali je posvetna večerja dobra ali slaba, če od predpostavljenih jedí sami ne uživamo? Lahko se prepričamo, zakaj veliko jih je, kateri so od takih jedi že uživali, in ti nam zamorejo povedati, kaj je od večerje sveta misliti.

a) Perva jed na mizi svetá, ktero hočemo preiskati, je poželjenje mesa; tukaj se na mizo nosi, kar pase meso, posvetne dobrovolje, kratkočasi, veselice, pijančevanje, ponočevanje, nečistost. Zdaj pa vprašajmo tiste, ki se pri mizi tega svetá gosté, kaj mislijo od te jedi, kakšen je njeni okus. „O v začetku“, to je njih odgovor, „v začetku je ta jed grozno sladka in prijetna tako, da smo, ko smo od nje uživali, na vse drugo pozabili. Zavoljo sladkosti te jedi je David dopadenje božje, Salomon svojo modrost, in Samson svojo veliko moč dal; nobene reči nismo tako zlo obrajtovali, kakor posvetne vžitke in dobre volje.“ Zdaj že dobro vemo, kako prijetno ta jed v začetku diši. Zdaj pa posvetne goste vprašajmo, ali jih je ta jed tudi res poživila in okrepčala? „O ne, ne, ne! O ta goljfiga jed, ki smo jo s toliko poželjivostjo uživali, nam je vzela pokoj, poštenje in zdravje, nam je nakopala zgodno in hudo smert, in nas je v pekel pahnila! Jes, nam pravi David, sem s svojim prešestovanjem nar hujše kazni

sklical na se, na svojo hišo, in na svoje ljudstvo; jes, nam kliče Salomon, sem s svojo poželjivostjo svojo modrost in svoje dobro ime zapravljal; jes, zdihuje požrešni bogatin, zavoljo svoje požrešnosti v peklenškem plamenu terpim. Mi nesrečni, tožujejo zdaj vsi, ki smo od te jedi ~~v~~živali, smo ~~v~~živali strup, ki je naše truplo pred časom pokončal, in našo dušo vmoril. O gerda sladnost nas je v neizrečeno žalost in bolečine pripravila! Kristjani! ali bi hotli to jed še ~~v~~živati? O nikar je ne okušajmo te perve jedi, ki jo svet ponuja; naše življenje in naša duša sta nam predraga, kakor da bi ju s posvetnimi dobrovoljami, z nezmernostjo in nečistostjo končevali.

b) Zdaj preiščimo drugo jed na mizi svetá, ktera je denar in premoženje; mika marsikoga po denarju in premoženju; to sv. Janez imenuje poželjenje oči, po navadi pa mu pravimo skopost, lakomnost. Ali ta posvetna jed more dušo poziviti in razveseliti? Vprašajmo takega, ki je to jed pri posvetni večerji že okusil. Kdo je bil bolj bogat, kakor Salomon? „Jes sem vkup spravljal srebro in zlato in premoženje kraljev in dežel, v bogastvu sem vse, kateri so pred menoj v Jeruzalemu bili, presegel; kadar sem pa pogledal na vse dela, ktere so moje roke storile, in na dela, v kterih sem se zastonj potil, sem nad vsemi vidil nečimernost in duha težo, in da pod soncom nobena reč stanovitna ni.“ Pridig. 2, 8. 9. 11. Lakomnost nikoli ni sita denarja in premoženja; lakomnosti vdan človek je podoben žejnemu, kateri si hoče svojo žejo z morsko vodo vtolažiti, pa bolj ko jo pije, bolj je žejen. Lakomnost, pravi sv. Avguštin, je peklju podobna; karkoli pekel požre, nikoli ne pravi, da je zadosti; tako tudi lakomnost — nikoli ji ni zadosti, ko bi še toliko imela. Poglejte, da denar in premoženje je le slaba hrana, ktero svet ponuja svojim gostom.

Stavimo, da bi se pri kaki pojedini taka jed na mizo prinesla, ktera bi čudno moč v sebi imela, da bi vse, ki pri mizi sedé, eden zoper drugega razperla in s smertnim sovraštvom napolnila: alite, da bi se gotovo nobeden take neprijazne jedi ne dotaknil. Tako razpertje in sovraštvo med ljudmi pa v resnici druga jed napravlja, s ktero svet gostuje; denar in premoženje dostikrat keryavo sovraštvo med nar večimi

prijatli in med nar bližnišo žlahto naredi. Torej tudi druga jed na mizi sveta nič vredna ni, ne nasiti, ne poživlja, ne razveseljuje, ne osrečuje.

c) Vendar svet svojim gostom še tretjo jed ponuja, komur se prva in druga ne prileže, mu bo morebiti tretja dopadla. Kdor s posvetnimi sladčicami zadovoljen ni, in se z denarjem in premoženjem ni nasitil, si bo morebiti s posvetno častjo in mogočnostjo svoje želje spolnil. Torej, duša! vsedi se z napuhom k mizi, glej, ali boš nasitena, okrepčana in razveseljena od mize vstala. Oh, kako se motiš, tudi posvetna čast in mogočnost stanovitne zadovoljnosti ne da! Prevzetnega, napuhnjenega človeka ljudje ne obračajo, in če ravno ga v lice hvalijo, ga za herbtom zaničujejo. Prevzetnik nikoli zadovoljen ni. Višej ko stopi, višej bi rad. Zmirej se mu zdi, da mu ljudje spodobne časti ne skazujejo, in se zato jezi in togoti. Pa bolj ko časti in hvale išče, bolj ga ljudje čertijo, in vse si prizadevajo, ga spodnesti. In kadar pade, se nobenemu ne smili; vsak pravi: prav mu je! To so vsi poskusili, kateri so se s posvetno častjo in pozemeljskim bliščem nasititi hotli. Žalosten izgled imamo nad tistim možem, kateri je bil šiba božja našega stoletja imenovan, nad Napoleonom I. Leta 1810 je Napoleon stal na verhu svoje mogočnosti. Veči del Evrope je že zdihoval pod njegovim jarmom. Francoska, Španska, Nemške in Laške dežele so bile njegovi volji pokorne, na njegovo besedo so šle nezmerne vojske na bojišče in v smert, njegove bandera so povsod zmagale, in nobeden se mogočnemu zmagovavcu ni več zoperstavil. Ali je bil pa s to obilno srečo zadovoljen? O ne, njegovemu napuhu so bile meje obširne države še preozke, stala je še Rusija, ktera njegovi volji ni bila pokorna; on pa je na svoje denarje ta napis naredil: „Bog, nebesa so tvoje, zemlja je moja“, tudi Rusijo si je hotel podvreči, toda zdaj je njegov nenasiteni napuh na tisto mejo naletel, katero mu je Narviši postavil: do sem, in dalje ne! Sreča in zmaga ste ga zapustile, ponižan se je nazaj vernil, in osem let poznejši je kot jetnik na otoku Št. Helene v tihem morju svoje življenje končal. Kaj mu je njegova prevzetnost dala, kaj mu je napuh pomagal? Vse to je šlo memo kakor senca (modr. 5, 8). Pač res je, kar

modri Tomaž Kempčan pravi: Čast, ktera se od ljudi dobi, hitro mine, za posvetno častjo vselej žalost pride (II. buk. 6, 2.). Kaj toraj mislite, ljubi moji! od tretje jedi na mizi sveta, od časti in slave pred ljudmi? Ali se zamore duša s to jedjo poživiti in nasititi? Povedal sem vam izgled, in lahko bi vam še sto in sto izgledov povedal, kateri nam pričajo, da vsa posvetna čast in bliščoba še nikoli ni nobenega človeka v resnici srečnega storila.

In tako smo jedi na mizi svetá preiskali; zraven telesnih sladčic, pozemeljskih zakladov in posvetne časti svet svojim gostom drugega nima dati, ta trojna jed pa človeka ne razveseljuje in ne nasituje. Naj se tudi milijon in milijon ljudi okoli mize sveta vsede, ta večerja jih ne bo poživila. Pridite torej k Božji večerji, in poglejmo, kakšne jedi se nam tam ponujajo.

2. Tudi na Gospodovi mizi tri jedi pripravljene stojé; ktera je torej prva jed, ki se nam tu daje? Prva jed so resnice naše sv. vere, božje zapovedi, in gnáde, ktere nam je Jezus oznanil in pridobil.

Kako, ali so razodete resnice tudi jed? Le pokusi, o keršanska duša, in prepričala se boš od te prijetne in močne hrane. Vzemi, postavim, le to razodeto resnico: Bog je tako svet ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sinu, da kdor koli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje. (Jan. 3, 16). Koliko tolažbe, koliko moči je v teh besedah za našo žalostno, z grehom oslABLJENO dušo. Bog nas noče pogubiti, ampak rešiti nas hoče, in zato svojega ljubega Sina dá, da bi nas od večnega pogubljenja rešil. O kako vesela za našo dušo je ta misel na neskončno ljubezen božjo!

Tudi zapovedi božje, čeravno so željam človeškega serca nasprot, so močna neminljiva hrana za našo dušo. Res da svet božje zapovedi imenuje težek jarm, ki ga slabi človek ne more nositi, to da Gospod sam pa pravi: Moj jarm je sladek, in moja butara je lahka. (Mat. 11, 30.) Ljubezen do Boga se človeku, kateri le za svet živi, le nekaj žalostnega in dolgočasnega zdi, v resnici pa je med vsem, kar človek uživati more, nar čistejše in nar slajše, in Bogu posvečena duša slajšega veselja ne pozna, kakor je ljubezen do Boga. Ktera

sreča se zamore primeriti s srečo nedolžne, čiste duše: kako jasne so njene oči, kako sveta nje molitev, kako veselo njeno upanje, kako vestno opravlja vsako delo; nečistnik kaj takega ne čuti, pa blagor jim, kateri so čistega serca! In tako je z vsemi zapovedmi Jezusovimi, tam, kjer jih ljudje spolnujejo, kjer je pokorščina, poštenost, pravičnost, zvestoba, sramožljivost, ponižnost, zalajevanje samega sebe, tam je sreča in blagoslov božji. Kako srečna je družina, ki po teh zapovedih živi, kako lepa je soseska, kako pokojna je dežela, kjer se te zapovedi spolnujejo. Jezusove zapovedi nam ne kazé veselega življenja, ampak naši duši v resnici veselo življenje pripravljajo.

Tudi gnade, ki nam jih je Kristus pridobil, se k prvi jedi na Gospodovi mizi prištevajo. Za grešnikovo serce, ki je z grehi obteženo, slajše jedi ni, kakor je tolažba, ki mu s križa Jezusovega cveti. Nar zlahtniše jedi, nar dražše vina, igra, ples in petje, in vse posvetne veselice nepokojne grešnikove vesti niso vstani potolažiti in umiriti, nad takimi rečmi se pekoči vesti studi; kader ji pa mašnik besedo s Jezusovega križa zakliče: tvoji grehi so ti odpuščeni! to je hladilo za njene skleče rane, to je tolažilo za žalostno serce. — In tako redivno moč za našo dušo imajo vse druge milosti, ktere nam je Jezus iz nebes prinesel, in nam jih božji duh v sv. zakramentih deli, vse so imenitna jed pri veliki večerji božji.

b) Druga jed na božji mizi je presveti altarski zakrament, prava božja večerja. Tukej je Jezus kakor Bog in človek, z dušo in telesom, s kervjo in mesom pričujoč. Tukej so vsi verni z njim, in po njem med sebo zedinjeni. To je tista sveta gostija, pri kateri verni prejemajo Jezusa samega, in z njim vse gnade in zasluženja, ki nam jih je na križu pridobil. Jezusa prejeti in v njem spravo, zveličanje in večno življenje; Jezusa prejeti, in z njim vseh moči in čednost se vdeležiti, ki so v njem; Jezusa prejeti in z njim se zediniti, njegovega duha in življenja se vdeležiti — kdo zamore popisati, kdo si misliti, kdo občutiti nezmerno srečo, ki jo kerščanska duša v tem zakramentu najde! Kaj so vse pozemeljske gostije z vsem njih veseljem proti večerji Gospo-

dovi! „Kdor od tega kruha jé,“ pravi Jezus sam, „bo živel vekomaj.“

c) Tretja jed pri božji večerji je večno življenje. Zdaj je še dan, in dokler je človek popotnik na zemlji, mora delati. Delo pozemeljskega popotvanja je pa dostikrat težavno in z velikim terpljenjem sklenjeno. Toda dan se bo nagnil, prišel bo večer. Dan našega življenja mine, ž njim minejo vse teže in vročine, pa trudnega čaka nebeška večerja.

Kdo pa hoče popisati, kako velika je nebeška večerja? Kdo dopovedati, kako da je sladka? — V nebeški družini sedeti — vse karkoli serce poželi, imeti; brez vsega terpljenja, brez vse skerbi — gledati božje obličje — zavživati angeljsko petje — vse to celo večnost — kdo bi ne želel, če vse to pomisli, skorej k nebeški večerji priti? „Oko še ni vidilo, uho še ni slišalo, in v nobenega človeka serca še ni prišlo, kar je Bog tem pripravil, kateri Njega ljubijo.“

S k l e p.

Dve mizi torej stojite pred nami, k eni nas vabi svet, k drugi nas kliče Bog. Pri posvetni večerji se nam ponujajo jedi, ktere dušne lakote ne morejo nasititi, ktere se sperva scer prijetne zdé, poslednjič pa se pristudijo, in scasoma dušno zdravje spodkopljejo, in nje življenje v nevarnost večne smerti postavijo. Na mizi, ktero nam Gospod pripravi, pa najdemo močni dušni kruh božje besede, meso in kri Jezusa Kristusa, in žlahtno vino večnega veselja; na ti mizi je vse, kar dušo nasititi, poživiti in razveseliti zamore, tukaj nič ni, kar bi se pristuditi zamoglo. Posvetna večerja le kratko časa terpi, ako je človek sam popred ne zapusti, ji gotovo smert konec stori; gostom pri Gospodovi mizi pa se v smerti še le na mizo postavi nar imenitniša jed, od ktere na vekomej zmiraj z bolj novim in večim veseljem vživajo. H kateri večerji, ljubi moji, se bote vi vsedli? K Gospodovi ali k posvetni večerji ob enem priti ne morete. Zato si izvolite! Oh usmiljeni Oče nebeški, daj nam vsem sedeti pri nebeški večerji. Amen.

Pridiga za 3. pobinkoštno nedeljo.

(Od Jezusovega usmiljenja do grešnikov; gov. M. T.)

„Ta grešnike sprejema, in jé ž njimi.“ Luk. 15, 2.

V v o d.

Po osmini veselega praznika sv. Rešnjega Telesa obhaja sv. katoliška cerkev posebno pobožnost in praznik Jezusovega nar svelejšega serca. Ta ima tako rekoč na dalje peljati in vnemati ljubezen do Jezusa v naših sercih. Precej na to pa nam današnja nedeljo velí brati oddelek tistega njegovega evangelja, ki nam prav lepo in do živega spričuje, kako prijazno in usmiljeno naš Zveličar z grešniki ravna, naj bi jih vse pridobil svojemu nebeškemu Očetu. Vse njegove dela spričujejo, kar govoré njegove usta: „Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega.“ On sam nam za-terdi, da je poslan k zgubljenim ovcam Izraelove hiše. S serčnim veseljem toraj sprejema grešnike, ki ga hočejo viditi in želé slišati njegove nauke; celo njih prijatelj je, da v njih hiše hodi, ter ž njimi jé in pije. To pa mu na videz sveti Farizeji in pismejci za zlo jemljejo, mu očitajo in pravijo: „Ta grešnike sprejema in jé ž njimi.“ S tem hočejo reci, da tak, ki je prijatelj grešnikov, ne more biti prijatelj Božji, in toraj tudi ne obljubljeni Odrešenik. Ali Jezus jih zaverne s tem, ko jim pové, da zdravi ne potrebujejo zdravnika, ampak bolni. Zaverne jih s prilikama od zgubljene ovce in od zgubljenega denarja. Kakor namreč dobri pastir celo čedo popusti, in za eno samo zgubljeno ovco tako dolgo hodi, dokler jo najde, ravno tako je Sin človekov poslan, da za grešniki hodi, in jih najdene nazaj vodi v hišo svojega nebeškega Očeta.

Koliko veselje, kolika tolažba je to za nas, ljubi moji! Zakaj tudi mi smo v očeh tistega, ki serce in ledja preiskuje, vsi grešniki, in nebeški Pastir Jezus tudi za nami neprenehoma

hodi in nič bolj priserčno ne želi, kakor zveličanje naših z njegovo drago kervjo odkupljenih duš. Zato vam danes ne vem od ničesa boljšega govoriti, kakor od Jezusovega usmiljenja in njegove ljubezni do nas grešnikov.

Začnem toraj v imenu Njegovega nar svetjšega serca!

Razlaga.

Nad Davidom posebno hvalijo cerkveni učeni njegovo pohlevnost in krotkost. Kdaj pa je dal David take posebne spričevanja te hvaljene krotkosti? Ali mar takrat, ko je svojega zapriseženega sovražnika Savla tako velikodušno v življenji ohranil, dasiravno ga je dobil v svoje roke? Ali pa tačas, ko je zabavljivo zasramovanje Semejevo brez razžaljenja potrpel? Davidova krotkost, pravi sv. Krizostom, se je pokazala pri njegovem hudobnem in puntarskem sinu Absalonu. Saj vam je znano, da se je ta njegov sin zoper njega vzdignil, da bi mu s svojo puntarsko druhalijsko krono in življenje vzel. Ali David, dasiravno mu v bran postavi svojo armado, vendar svojim vojskovodjem celo povelje dá, Absolona ne umoriti, rekoč: „Ohranite mi mojega mladega Absolona!“ Poglejte začudenja vredne krotkosti! kliče sv. Ambrož. Tam se prevzetnost vzdiguje zoper očeta, tukaj tirja krotkost prizanašanja očetomercu: Tam je divjost, tukaj očetova ljubezen.

Če pa to prigodbo na Boga oberujemo, ali ni grešnik enak vzdigovavec in puntar zoper njega? Angelji v nebesih celo se vzdigujejo zoper njega, da bi se za voljo tega razžaljenja Božjega nad njim zmaščevali. Ali Kristusovo zasluženje kliče enako Davidu: „Ohranite ga!“ Zemlja ga hoče živega požreti, voda ga potopiti, zrak ga zadušiti. Ali Jezus kliče: „Ohranite ga!“

1. Tako usmiljenje Jezusovo do grešnikov vidimo, ako le po verhu nekatere zgodbe iz sv. evangelja pomisljamo. Dá, še več, zdeti celo se nam mora, kakor bi bil Jezus nalašč nar večih grešnikov iskal, naj bi s tem nje in nas vse prepričal svoje prevelike ljubezni. Tako se je k Caheju, ki ga je želel viditi, sam v gostje povabil, akoravno je od njegovih krivic vedel. In s takim prijaznim obiskanjem ga je iz sinu

Abrahamovega spreobernal v sinu nebeškega kraljestva. Ravno tako prijazno se je približal pregrešni Samarijanki pri Jakobovem vodnjaku, da jo je k spoznanju resnice, k pokori in k zveličanju pripeljal. Dasiravno je bilo med Judi in Samarijani toliko sovražtvo, da še drug od drugega piti niso hotli vzeti, on jo vendar le prosi vode, da je s tem priložnost imel, govoriti od boljšega studenca žive vode, ki se izteka v večno življenje. Podučil jo, da pri Bogu ni nič razločka, kje se moli, naj bo v Jeruzalemskem tempelju ali na njih gori Garicim; ura celo pride, pravi, ko ga ne bodo ne na tej gori, ne v tempelju molili; zakaj Bog je duh, in kateri ga molijo, naj ga v duhu in v resnici molijo. Da si jo je še bolj pridobil, jej je vse njeno življenje od mladosti notri do tistihmal popisal, iz česar je morala sama spoznati, da je Kristus zares prerok, da je obljubljeni Mesija, po katerem je Bog obiskal svoje ljudstvo.

— Z enakim usmiljenjem se je potegnil za prešestnico, katero so Farizeji ravno v grehu zasačili, jo prednj pripeljali, in jo hotli po Mojzesovi postavi kamnjati. Ali Jezus jim reče: „Kdor izmed vas je brez greha, naj verže prvi kamen nanjo.“ In ko se na te besede vsi zaporedoma razidejo, jej pravi: „Ker te nihče ni obsodil, te tudi jaz ne bom. Tvoji grehi so ti odpuščeni; pojdi v miru in nikar več ne greši, da se ti kaj hujšega ne zgodi!“ — On ni zavergel očitne grešnice Magdalene, ki je k njemu prišla, pred njega padla in mu s solzami močila njegove noge, ter jih otirala s svojimi lasmi. Veliko več jej je po velikosti njene ljubezni tudi veliko odpustil, ko jej reče: „Zaupaj, hči, tvoji grehi so ti odpuščeni. Pojdi v miru, in nikar več ne greši!“ Kakor pa v življenji, tako je bilo še v smerti njegovo serce do grešnikov vse ljubezni in usmiljenja polno, da je desnemu razbojniku na njegovo prošnjo: „Gospod! spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo“, grehe odpustil, in ga zagotovil sv. raja.

Kristjani! ali niso te prigodbe vesele in tolaživne za nas, če pomislimo, da ga sleherni dan z novimi grehi žalimo? Vendar pa pri vsem tem vemo, naj bi bili tudi prešestniki, ubijavci, roparji, tolovaji in požigavci, kakor je bil desni razbojnik, da nam ni treba maloserčnim biti, ali celo obupati, ker

Jezus grešnike sprejema, in kakor gotovo živí, on noče njihove smerti, temuč da se spreobernejo in živé.

2. Ravno tega njegovega usmiljenja do grešnikov so nam porok prilike, v katerih je nar rajše razlagal svoje nauke. Tako se v današnjem evangeliu primerja človeku, ki je od svojih 100 ovcc eno zgubil; pa zavoljo te same vseh družih 99 v puščavi popustil, in za zgubljeno hodil, dokler jo je našel. In ko jo najde, jo vesel zadene na svoje rame, in domu nese, ter prijatle in sosede skliče, da se z njim vred veselé. Bi le mogel kdo njegovo ljubezen lepše popisati, kakor je povedana v tej priliki? Poglejte! Zapustil je zale nebesa in vse njih neizrekljivo veselje, zapustil svojo čast in slavo, ki jo je imel pri Očetu od vekomej, zapustil svoje anjele in Očetovo premilo obličje, in se do nas grešnikov ponižal, nam v vsem, razun greha enak postal, in nas zgubljenih ovčic iskat prišel, da nas na svoje nikdar pretrudne ramena zadeva, nazaj k Očetu nosi, in tako angelom in svetnikom v nebesih veselje napravlja. — Primerja se s skerbno in varčno gospodinjo, ki je od desetih denarjev enega zgubila, pa zavoljo tega samega luč prižgala, hišo pometla, in vse kote preiskala, dokler ga najde, ter sosede in prijateljce skliče, da naj se z njo veselé. S toliko in še z večo skerbjo, hoče reci, išče on zmotenih grešnikov, da se nad njih pokoro veselé vse trume nebeščanov.

Še bolj očitno se kaže Jezusova ljubezen do grešnikov v prelepi priliki od zgubljenega sinu. Ko je bil namreč mlajši sin tega očeta delež svoje dedščine prejel, in ga v ptuji deželi s pregrešnimi tovarši in tovaršicami v razujzdanostih in nesramnostih zapravit, vstane v tistem kraji velika lakota, ki ga prisili, za svinjskega pastirja postati. Pa tudi tukaj bi se še rad z otrobami nasitil, ki jih je živina jedla, ali še teh mu zmanjkuje. Zdaj še le se spomni svoje gerde nehvaležnosti, ter jo obžaluje in sklene rekoč: „Vzdigniti se hočem in nazaj iti k svojemu očetu!“ Pa kako sem v stanu, pred očetovo obličje stopiti, ker sem njegovo serce s toliko ranami okervavil? Me li ne bo oče zaverigel, in me še celo poznati ne bo hotel? Da, nar manjši hlapec hočem biti v njegovi hiši. In oče, ko ga zagleda, mu od ljubezni počí njegovo serce, da mu še

nasprot hiti, pred se na kolena padlega od tal vzdigne, in ga na njegovo obtožbo: „Oče, grešil sem zoper nebo in zoper tebe; več nisem vreden tvoj sin imenovan biti; vzemi me za nar manjšega hlapca!“ spet za svojega sinu sprejme, in na vse krivice in razžaljenje pozabi; dá, mu dene od veselja svoj perstan na njegovo roko, mu velí prinesti novo oblačilo, in ukaže zaklati nar bolj pitano tele, ter veselo gostijo napraviti vsem sosedom in prijatlom, da bi se zgubljenega, pa spet najdenega sinu, kakor ob ženitovanji, združeno veselili.

Tu, ljubi moji! imate podobo usmiljenega Jezusa do kesanih grešnikov. Zakaj ta zgubljeni sin kdo drug je, kakor grešnik, ki z grehi gnado Božjo zapravi, in se nevrednega stori njegove ljubezni? Pa, glej! kakor hitro se te pregrehe zaveš, svojo krivico spoznaš, nad njo žalost in gnjusobo občutiš, skleneš, je ne več storiti, in si pripravljen, vreden sad pokore prinesti, ti usmiljeni Jezus vse spet odpusti, te znovič za svojega otroka vzame, v svatovsko oblačilo gnade Božje obleče, in z vezmi poprejšne ljubezni oklene.

3. Ali je bilo pa morebiti Jezusovo usmiljenje do grešnikov le kdaj tako veliko, in se zdaj za tvoj dušni blagor nič več ne peča? O kaj še! Štej, če moreš, kolikrat ti govori po tvoji vesti, ki ti zavoljo storjenega hudega noč in dan poprej miru in pokoja ne da, dokler ga v Bogu ne iščeš! Kolikrat te kliče po tvojih starših in učenikih, zdaj z lepo, zdaj z gerdo, zdaj z opominovanjem in žuganjem, zdaj z obljubami in s prošnjami! Kolikrat ti govori po pridigarjih in spovednikih, ki so tvoji vidni angeli varhi, tisti dobri pastirji, katerih glas čez hribe in doline za tebo doní. Kolikrat ti govori po srečah in nesrečah, po veselji in žalosti! Kolikrat po kakošni bolezni, ko ti tvojo revščino in nezmožnost do živega pokaže, in te praznote in minljivosti vsega posvetnega spominja! Tako, če moreš, pridi vsem tem spričevanjem Kristusove ljubezni do meje, ker ti že število od enega dneva pravi, da Kristusova ljubezen do grešnikov nima ne mere, ne dna, ne verha, nima ne konca, ne kraja.

Ali to Jezusovo usmiljenje do grešnikov naj nas nikar ne podpira v naši nespokornosti in terdovratnosti. „Ali ne veš“, pravi apostel, „da naj te odlašanje Božje k pokori napeljuje?“

In sv. Avguštin govori: „Tisti, ki ti je dal doživeti današnji dan, ti jutrašnjega dne ni obljubil.“ Zato je Kristus poleg naukov svojega usmiljenja tudi nauke od potrebnosti pokore razlagal. Imel je nekdo, so njegove besede, v svojem nogradu posajeno figovo drevo, o kterega je že dlè zastonj sadu pričakoval. Zato reče vertnarju: „Poglej! že 3 leta hodim sadu iskat k temu drevesu, pa ga ne najdem. Posekaj ga tedaj, zakaj bo družim prostor jemal?“ „Nikar Gospod!“ pravi vertnar, „pusti, da naj še to leto raste, in ga okopam, in mu pognojim. In če potem sadu ne prinese, ga bom posekal, in v ogenj vergel.“ — Tako morebiti nebeški nogradnik pri tebi že več let poboljšanja pričakuje, da mu že poterpljenje pohaja. Pa nebeški vertnar, usmiljeni Jezus, prosi zate vsaj še nekaj odloga, in če še ta brez pokore in poboljšanja mine, te bo dal v roke ojstrosti pravice Božje. — Ravno to je hotel Jezus svoje učence podučiti, ko gredé v Jeruzalem ob potu zagleda figovo drevo, ki je na mestu sadu zgoli perje obrodilo. Prekolne ga namreč in pravi: „Na vekomaj nima na tebi nič sadu rasti!“ in drevo pri tej priči usahne. — Iz tega se učimo, da Gospodova jeza grešnika velikrat na nagloma zadene, da naj bo tedaj že zdanja ura Božjega usmiljenja ob enem začetek naše pokore. Zakaj, bi li ne bil nespameten tisti, ki bi mu bilo zavdano, in bi imel pred sebo strupu nasprotno pijačo, pa bi je ne hotel vžiti, dokler bi ga strup umoril? Mislite si, če bi v hudem piši, v treskanji in gromenji kdo s svojim tovaršem pod visoko drevo pribežal, in bi tega tovarša zraven tebe na enkrat strela ubila, tebe pa še živega pustila; ali boš kaj dolgo pomišljal, če spod tega drevesa beži, ali še pod njim ostani, da še enkrat treši, in tudi tebe ubije? Ravno tako iz zgledov družih veste, da so tako rekoč na vaši strani pod drevesom pregrehe našli smert svoje duše, in se na večno pogubili. Ali je po tem takem pametno, še dalje v svojih grehah brezskerbno spati, in pričakovati enacega žalostnega, večnega pogina?

S k l e p.

Jezusovo usmiljenje in njegova ljubezen do grešnikov naj nas toraj k pokori in poboljšanju napeljuje. Ta edini nauk naj bo sad našega današnjega premišljevanja, v tolažbo spokornikom in v prebujenje grešnikom, ter nam vsem v prid in zveličanje naše duše! Amen.

Pridiga v god ss. apostelnov Petra in Pavla.

(Kako potreben da nam je papež; gov. J. Š.)

„Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklenške vrata je ne bodo zmagala. Mat. 16, 18.

V v o d.

Sveta cerkev obhaja danes god svetih apostelnov Petra in Pavla, ker sta današni dan obadva za Jezusovo vero darovala svoje življenje. Svetemu Pavlu so z mečem glavo odsekali, in svetega Petra so na križ pribili, kakor Jezusa našega Zveličarja. Sveto evangelje pa, ki smo ga dans brali, nam popisuje tisto imenitno prigodbo, po kateri je Jezus svetega Petra postavil poglavarja svoje svete cerkve ali papeža. Vpraševal je namreč Jezus svoje učence, za koga da ga ljudje imajo, in kaj da tudi oni sami pravijo od njega. Na to posledno vpraševanje pa mu Peter da lep odgovor, ter pravi: „Ti si Kristus, sin živega Boga.“ In Jezus mu je odgovoril in rekel: „Blagor ti Simon, Jonov sin, ker meso in kerv ti nista tega razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih. Pa tudi jaz povem tebi: Ti si Peter (skala) in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklenške vrata je ne bodo zmagale. In tebi bom dal ključ nebeškega kraljestva; in kar boš zvezal na zemlji, bo zvezano tudi v nebesih, in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ S temi besedami je izročil Jezus svetemu Petru posebno ter večjo oblast kot drugim apostelnom, postavil ga je poglavarja svoje cerkve ali papeža.

Ali je pa res potreben vidni póglavar ali papež sveti cerkvi Jezusovi? Na to uprašanje bom vam danes odgovoril v imenu Jezusovem.

Razlaga.

Memo drugih godov, s kterimi sveta cerkev časti s. Petra, obhaja (18. dan prosenca) tudi dan stola svetega Petra v Rimu. S tim godom praznuje sveta katolijska cerkev tako rekoč vesolno cerkveno posvečevanje, ter obhaja spomin, da je sv. Peter v Rimskem mestu sveto vero Jezusovo oznanoval, in ondi kot prvi papež svoj sedež imel. Po Rimski cerkvi pa in njenem poglavarju je vsa katolijska cerkev zadobila zvezo in (stanovitnost) terdnost; ravno zato se spodobi, da vsak kristjan vé dogodbo vstanovljenja Rimske cerkve in njenega poglavarja.

Zveličar je svetega Petra odbral v skalo, na ktero bo zidal svojo cerkev, in mu je po svojem vstajenju trikrat zaporedoma zapovedal, naj pase njegovo čedo; in sv. Peter je zmed vseh apostelnov prvi na binkoštno nedeljo zbrani množici oznanoval križanega Zveličarja. Ne bom vam pravil vsega, kar je sv. Peter še scer med Judi delal in učil. V svetem pismu je vse to popisano. In bom v misel vzel le to, kar je sv. Peter, revni ribič iz Judovske dežele, delal v Rimskem mestu.

Kar je bil nekdam stari Babilon ali pa današni mogočni Pariz, je bilo o tistem času veličastno Rimsko mesto, ter póglavitno mesto celega sveta. Ondi so stanovali Rimski cesarji, ter gospodovali čez tri dela sveta. V tem mestu je bilo takrat več bogastva založenega in mogočnosti in učenosti, kakor po vseh drugih deželah skupaj. Za razširjanje keršanstva je toraj veliko veljalo, da se sv. vera Jezusova v tem mestu oznanuje in vterduje. Apostelni so tadaj sklenili, naj se sv. Peter v Rim poda.

Bilo je kakih 42 let po Kristusovem rojstvu, ko je sv. Peter v Rim prišel; berž ko ne ga je sv. evangelist Marko spremljeval. Sv. Peter je s svojimi pridigami in čudeži kmalu vstanovil v Rimu številno keršansko občino, ktera je bila prav

terdne vere, in kateri je tudi sv. apostel Pavl pisal list, ki ga še zdaj beremo v sv. pismu.

Sv. Peter pa odsehnal do svoje smerti ni bival le samo v Rimu, temveč je potoval vmes v mnoge dežele, ter slepe na duši razsvitljeval z lučjo svete Jezusove vere, zmotenim kazal pravi pot, tiste, ki so že bili na pravem potu, vodil do keršanske popolnosti, zavračeval božje sovražnike, serčnost dajal preganjanim kristjanom, in sam terpel različne preganjanja; z eno besedo, podvergel se je vsem mogočim delom in nevarnostim pri oznanovanju svetega evangelja.

Gospod pa je sv. Petru razodel, kje in kako bo Boga poveličeval s svojo smertjo. Temu se sv. Peter ni hotel odtegniti, in se je toraj iz nova v Rim podal. Takrat pa je v Rimu sedel na cesarskem stolu Neron, ki je bil bolj podoben satanu v človeški podobi, kakor pa pravemu človeku. Da je tak mož kristjane sovražil in preganjal, se vé samo po sebi. Pod njegovo vlado se je po pripovedi sv. Ambroža to le dogodilo: Neverniki v Rimu, kateri se niso hotli pokristjaniti, so bili zelo razdraženi na apostelna Petra, ker so sovražili keršanstvo. Kristjani pa, viditi sv. Petra v nevarnosti, so ga prosili, naj se iz mesta poda za nekoliko časa, ter si obvaruje svoje življenje, da bi še dalj časa ljudi podučeval in v veri poterdoval. Sv. Peter je sicer želel smerti marternikov umreti za svojega Gospoda; gorečim prošnjam kristjanov pa je le vendar odjenjal, in se hotel po noči iz mesta podati. Že je prišel do mestnih vrat, ko zagleda Gospoda Jezusa pri ravno tistih vratih v mesto stopiti. Peter upraša: „Gospod! kam greš!“ Jezus mu odgovori: „Grem v Rim, da se ondi še enkrat križati pustim.“ — Sv. Peter je kar hitro zapopadel, kaj da pomenijo te besede, se je vernil, pripovedoval to prikazen, in bil priprt. Več mescov je v ječi sedel, spreobernal ondi obilno množico ljudi, clo zmed čuvajev, kateri so ga varovali. Na zadnje ga peljejo vunkaj in ga križajo. Na morišču je prosil rabeljne, naj bi mu glavo navzdol obrnili in noge navzgor, ker se ni vrednega štel, križan biti tako, kakor je križan bil njegov Gospod Jezus Kristus. Uslišali so njegovo prošnjo, in je umerl v 66. letu po Jezusovem rojstvu; in s tim je bil sedež vidnega poglavarja svete cerkve posvečen, ter posvečen

s kervjo in smertjo Petrovo, ki je bil prvi Rimski škof in kersanstva prvi papež.

V veliki cerkvi Jezusovi pa, ktera je vstanovljena za vesolni svet, je postavljanje cerkvenega poglavarja ravno to, kar je vstavljanje sklepnega kamna pri kakem oboku. Brez sklepnega kamna bi zidanje ne imelo nobene terdnosti in bi se ali precej ali pa v kratkem poderlo. In ko bi Kristus svoji cerkvi ne bil poskerbel poglavarja, kateri jo vodi in vlada, bi cerkev v kratkem prišla v zmešnjave, razpertije in razkolništva. In res čudno je, kako terden da je ostal stol svetega Petra, to je: papeževa cerkvena vlada od apostolskih časov do današnjega dne. Naj slavnije in naj mogočnije kraljeve hiše so preminule, naj terdnejše države razpadle in v preteku časov prišle drugim rodovom (narodom) v last, in dandanašni ga ni kraljestva na zemlji, ktero bi bilo že stalo ob časih apostolskih. Vidni poglavar svete cerkve pa je ostal od dne sv. Petra sem do današnjega dne. Drugi oblastniki so imeli velike dežele, vojščakov na tisuče, krepke mlade sinove, — in vendar se je zgubil (zaterl) njih rod. Papež pa je duhoven brez družine, mnogokrat star, priletan mož, in je nima toliko posvetne moči, da bi zamogel s silo kako reč dognati po družih deželah, in vendar obstoji njegova oblast že nad osemnajst sto let, in se razteguje na vse kraje zemlje, kjerkoli le bivajo katoljski kristjani. To se pa izhaja od tod, ker zamore obstati zveličanje sveta in blagor ljudi, naj si že to deželo v ozir posvetnih reči vlada ta ali uni; nasprot pa je potrebno, da ima velika katoljska cerkev središče, v katerem se stekajo in sklepajo vsi njeni deli. Ravno zato je pa tudi Gospod Petrovemu stolu ali Petrovi skali obljubil stanovitnost in terdnost, in je svojo obljubo deržal in jo bo deržal do konca sveta.

Zdaj pa pravim: Naj veča sreča, ktera le koli človeka na tem svetu doleteti zamore, je ta, da svoj del ima v Jezusu Kristusu. Vsa resnica in milost (gnada) Kristusova pa se hrani in deli v sveti katoljski cerkvi. Sveta katoljska cerkev pa bi ne imela ne življenja ne zdravja, ko bi ne bila po vidnem poglavarju v redu deržana; ravno kakor bi tudi v telesu zastala vsa kerv po žilah, ko bi se serce iztergalo iz njega. Glej tadaj, kristjan! svojo srečo, da se znajdeš v pravi cerkvi,

in da zamoreš deležen biti vse resnice in svetih zakramentov, imaš po tem takem zahvaliti le tej okolščini, da sveta cerkev poglavarja ima. Ravno zato je današen dan, o katerem je sv. Peter s svojo kervjo in svojo smertjo posvetil sedež vidnega cerkvenega poglavarja, ravno kakor dan stola sv. Petra, katerega sem poprej v misli imel, vsakemu katoliškemu kristjanu dan zahvale in god cerkvenega posvečevanja, o katerem mora Boga hvaliti in zahvaliti, da je tako modro in previdno naravnal vse, kar nam je potrebno v zveličanje. In tadaj moliš tudi zase in za svojega bližnjega, kadar moliš za poglavarja svete cerkve.

S k l e p.

Radi se toraj v svojih molitvah spominjajmo poglavarja svete cerkve, seosebno o sedanjih žalostnih časih, ko sveta cerkev s svojim poglavarjem vred toliko preganjanje terpi, ter ne le pri božji službi ampak tudi doma zanj molimo z cerkveno molitevjo rekoč: „Vsegamogočni Bog! usmili se svojega služabnika, našega papeža Pija, in vodi ga po potu večnega življenja, da bo s tvojo pomočjo, kar je tebi prijetno, želel in z vso močjo storil. Amen.

Pridiga za 4. pobinkošno nedeljo.

(Od poslušanja Božje besede; gov. M. T.)

„Jezusa so množice obsule, poslušat besede Božje,“ Luk. 5, 1.

V v o d.

Naj premišljujemo Jezusove nauke, od ktere strani si bodi, zmiraj so za nas nepozajet izvir tolažbe in veselja. Da ne omenim njegovih čudežev, od katerih je ljudstvo z začudenja klicalo: „Zares, velik prerok je med nami vstal, in Bog je obiskal svoje ljudstvo“; kako bi se mi že temu čudili, ko bi dan danes vstal, vse dežele prehodil in z vse zmagljivo zgovornostjo ljudi za nar lepše čednosti unemal! ko bi nar skrivnejše zakone sv. vere tako umevno razlagal, da bi jih še tako priprosti lahko zapopadel,

razlagal jih pa s toliko ljubeznjivostjo in s tolicim potrpljenjem, da bi si pridobival serca vseh, koder bi hodil! Kako bi tacega oznanovavca sv. vere, ki sebe še v čisljih nima, ne skerbi za nobeno svojih potreb, ki s pridigami le toliko preneha, da se z molitvijo okrepča, in spet molitev le toliko zapusti, da Božjo besedo oznanuje; — kako bi tacega oznanovavca sv. vere gotovo vsi spoštovali in častili, zlasti, ko bi vidili, da nauke, katere družim priporoča, nar lepše sam v svojem djanju spolnuje!

Tak oznanovavec sv. vere je bil Jezus skozi tri leta, ko je po svoji domači deželi hodil od kraja do kraja; povsod priporočal nebeške čednosti, katere moramo v djanji spolnovati, povsod učil zveličanske resnice, ki jih moramo verovati, povsod svaril pregrehe in zavračeval zmote, in povsod z nar svetejšim življenjem ogledalo vse popolnosti kazal, tako da je po pravici evangelijska žena, ko ga je slišala, glas zmed množice povzdignila rekoč: „Blagor telesu, ki je tebe nosilo, in persom, ki so te dojile!“ — Ni se nam toraj čuditi, če vemo, da so ga množice, njegove nauke slišati, obsipale, da se je po besedah današnjega sv. evangelija z brega v čoln umaknil, in jih z čolna vun učil. — Vendar, če si spomnim, da pa pri vsem tem še veliko veliko ni hotlo sprejeti njegovih naukov, se mi ta žalostna skušnja enaka zdi še bolj žalostni resnici naših časov. Tudi zdaj kristjani vsaj ob nedeljah in ob praznikih hodijo Božjo besedo poslušati, ali poslušajo jo večidel brez sadu. Da bi toraj Božja beseda kaj sadu obrodila, bomo danes to dvojje preudarili, da jo je treba 1) iz pravega namena, in 2) s pravo gorečnostjo poslušati. — Tako tudi vi poslušajte!

Razlaga.

1) Kedar se seje, naj bo še tako čisto in zbrano seme, je vendar le na tem veliko ležeče, na kakoršno zemljo da pade. Na terdi, peščeni in nezorani zemlji bi bilo tisto seme, ki bi na zrahljani in vlažni bogat pridelek prineslo, popolnoma zaverženo. — Tudi Božja beseda je, kakor posejano seme, terda ali zrahljana zemlja pa so serca poslušavcov. Če pa to

seme kaj pridelka prinese, ga prinese malo, ali obilno, to ni vse na večem ali manjem trudu pridigarja, na večji ali manjši gorečnosti govornika ležeče; zakaj po besedah apostelja „ni nič ne ta, ki seje, ne, ki priliva, ampak, ki rast daje, Bog“. Da je to resnično, se lahko iz tega prepričamo, ker so dostikrat v tacih krajih, kjer nimajo posebno gorečih, ali slovečih pridigarjev, ljudje boljši in pobožniši, kakor v mestih ali drugod, kjer imajo pridigarje daleč na okoli znane. Naj bodo po tem tacem pridige še tako lepe, beseda pridigarja še tako mila in ganljiva, če duh Božji serec poslušavcov ne viža, so ravno tako nezmožne, se v sercu vkoreniniti, kakor je nemogoče, od vode svitlobe in gorkote pričakovati. Zato pravi sv. Avgustin: „Mi pridigarji lahko z besedo velik ropot napravimo; ali ves ta ropot je zastonj, če znotraj manjka Učenika. Za tega voljo imamo navado, pred začetkom svojega govorjenja sv. Duha na pomoč klicati, da bi nas s svojo čeznaturno lučjo razsvetlil in ogrel.“ Kaj je toraj krivo malega sadu pri toliko obilnem številu pridig in naukov. Od kod pride, da ta in ta grešnik je ginjen in k pokori naklonjen, kakor hitro sliši govoriti od pregrehe, ki ji je vdan? in od kod pride, da drug pa leta in leta terdovraten ostane, dasiravno morebiti pri vsaki pridigi kolikor toliko hudobijo, kateri je že od mladosti podveržen, grajati sliši? Kako je to, uni mlačni se je vnel za službo Božjo in molitev; ta nasprot je ves merzel in znémaren ostal? Kako je to, ta pobožni prihaja od dne do dne bolj popolnoma, drug spet gre v pobožnosti zmiraj bolj nazaj? Ta v stiskah zdihajoči je potolažen in vdan v voljo Božjo, drug pa zmiraj enako nezadovoljen ostane in zmiraj po svoji navadi zoper Božje naredbe godernja? — Ali morebiti Bog komu svojo gnado odreče? Tega nikakor ne, zakaj Kristus sam nam je obljubil, da dá Njegov Oče dobrega duha vsem, kateri ga zanj prosijo, in gnada, ki mu tako rekoč naprot hodi, je zanj ravno poslušanje besede Božje. — V katerih sercih toraj ta gnada čudeže dela? Sicer imamo zglede, da so bili grešniki, ki niso hotli od pridig nič dobrega sprejeti, pa so se, od gnade razsvitljenja, na enkrat, kakor od bliska zadeti, spokorili, kakor je post. iz Savlja na enkrat Pavelj, iz preganjavca sv. cerkve na enkrat nar gorečniši apostelj Kristusov postal. To

so pa le redki primerljivi in posebni čudeži Božji, na ktere se brez nar večje prederznosti ne more in ne sme nihče zanašati. — Po navadi je večja ali manjša korist pridig na tem ležeča, kakor je serce za sprejemo naukov pripravljeno. To pripravljanje pa zlasti v tem obstoji, da resnične želje v sebi obudimo, po zaslišani Božji besedi boljši kristjani postati. Vsi drugi nameni, vse druge skerbi in misli morajo biti iz serca pregnane, ker so le kamenja in ternja, ki seme Božjih naukov v rasti ali zaderžujejo, ali pa dušé. K pridigam moramo zahajati iz tega namena, da resnice zveličanja ne le slišimo, temuč si jih tudi k sercu jemljemo, nase obračamo, hudo čez dalje bolj sovražimo, dobro pa od dne do dne bolj ljubimo in Bogu dopadljivo živimo.

Bi li vi zdaj na to vprašanje zamogli tak odgovor dati? Marsikteri, ali večidel vsi, bi ne imeli nobenega notranjega nagiba in pravega namena povedati. Sploh se k pridigam zato hodi, ker je ravno nedelja ali praznik, ker tudi drugi gredo, ker je ob teh dnevih doma dolg čas, ali ker so od mladih nog temu privajeni, ali pa, ker oče ali hišni gospodar še nekaj na to gledata. Sicer pa stoji ali dremlje, meni nič, tebi nič, in nar ljubše mu je, kedar pridigar kmalu sklene. — Drugi bi rekli: Zato hodimo k pridigam, ker je to dobro delo, na to jim pa spet gori ali doli, če so jim pridige v prid ali ne; zadosti, da so s telesom pričujoci. Še drugi zato hodijo k pridigam, ker jim drugod družbe manjka, ali zato, da radovednost pasejo in po družim spolu zijajo, ali pa, da vidijo, kako se pridigar obnaša in da slišijo okornost ali pa gladkost njegovega govorjenja. Kako hočejo po tem tacem pridige kaj sadu prinesiti? Vprašam vas, ktereга duhovna, ki vse to poskuša, bi še zamogle pridige kaj veseliti, ko vidi, da ne le vso noč, ampak leta in leta lovi, pa le nič ne vjame? Ko vidi, da se ukvarja, z žljico morje izpljati in razmetati, vidi, da z reščetom vodo zajema, in jo v sod nosi, ki je brez dna? Prišla mi je na misel povedka od Zisifa, od ktereга so stari Gerki in Rimci bledli, da se ga bogovi po njegovi smerti obodili, težek kamen verh visoke goré valiti, in ko ga je bil s težavo in s trudom na verh spravil, se mu je spet zmuznil in nazaj v dolino zvalil; in tako tega njegovega terpeža ni

bilo nikoli ne konca, ne kraja. Ravno tako težavno in trudapolno je delo pridigarja, ker je večidel brez uspeha. Tudi on vali težek kamen na goro; prosi in žuga, svari in opominja: ali, ko bi imel kamen do verha dognati, se spet nazaj sproži; slabi zgledje, nagovarjanje, pohujšanje in zapeljivosti družih spet poderajo, kar je sozidal. Ubog in usmiljenja vreden Zisif je, ki mora težko delo stokrat in stokrat ponavljati. — Zato rečem: Prinesite, ljubi moji! kedar k pridigam pridite, naukov in zveličanja željne serca sebo. Kolikor večja je lakota, toliko bolj tekne jedilo. Kolikor večje imaš hrepenenje, v besedi Božji podučen in ginjen biti, toliko bolj ti bo koristna vsaka pridiga, naj pridigar resnico naravnost, ali v prilikah in podobah pripoveduje, ali v lepih rožicah in prijetno govori. Misli si: Bog me kliče; in reci s Samuelom: „Gospod! govori, tvoj hlapec posluša.“ Moli tako le: „Razsvetli, o Gospod, moj um, da spoznam, kaj od mene hočeš; nagibaj, vižaj mojo voljo, da to, česar želim, tudi v djanji spolnujem. Glej! moje serce je pripravljeno, tebi ga dam v roke. Ti si moj Gospod, le zapovej, in jaz, ki sem tvoj hlapec, bom spolnil.“ — Vidite, tak namen mora imeti, kdor hoče pri pridigah podučen, in k dobremu nagnjen biti!

2) Drugo pa je, da mora tudi z gorečnostjo poslušati. Gorečnost pa se v tem razodeva, da se v pravem času pride in služba Božja ne mudi, (ne po gosposki navadi, kedar že pridiga mine). Gorečnost se kaže v tem, da se ne ostaja pred cerkvenimi vratmi, se ne postopa okoli cerkve, ne polega po sencah, in v cerkev gredé po kerémah ne mudi; ampak se gre na ravnost v cerkev, in se notri spodobno vede, ne pa dremlje in spi, kakor doma na štali, ali se pa pogovarja in sem ter tje oprezuje, kakor bi v kakošno štacuno na razgled prišel. Saj veste, da tak ni ne pri maši, ne pri pridigi, ki pri prazni cerkvi zunaj postopa, in sem ter tje po sencah poseda. Saj po nobenega tacih z beriči ne pošiljamo; naj bi rajše tedaj doma ostali, da bi svetih krajev ne skrunili in še družim nedolžnim za pohujšanje ne bili. Kterim je cerkev tolikanj zoperna, da je od znotraj ne morejo gledati, naj se še vnanjih zidov ogibajo; in če besede Božjih namestnikov ne

morejo poslušati, naj še na zadnjo uro po nje ne pošiljajo, zakaj v enih minutah mi ne znamo iz hudob angelev delati.

Kako srečne bi se vendar mogli šteti, da imamo pribežališča v svojih dušnih potrebah! da imamo kraj, katerega si je Gospod zvolil, da v njem ostane Njegovo ime na vekomaj! Kako hvaležni bi mogli biti, da se zamoremo krog svojega Boga in krog Gospodovih oltarjev, kakor otroci okoli svojega očeta, zbirati, mu svojo žalost potožiti, pokazati težko butaro, pod katero omagujemo, pokazati rane, ki nam s smertjo žugajo, da nam jih obeže in vanje vlije hladivnega olja svojih naukov! Koliko milijonov jih je na svetu, katerim se še edino zveličanska vera ne oznanuje! Koliko je družih siromakov, ki so daleč od svojih far, ali nimajo oznanovavcov besede Božje, ki z Jeremijem lahko tožijo: „Sirote smo postali brez očeta — in prosimo kruha, pa ga ni, ki bi nam ga lomil.“ Poglejte! vsega tega vam ni treba pogrešati; ali Bog vé, če se s svojo vnemarnostjo ne bote zadolžili, da bi morali pogrešati? Zgledujte se nad Marijo, Martino sestro! Kako hitro je stekla Jezusu naprot, ko je slišala; „Mojster je tukaj in te kliče.“ Kako hitro je pognal Peter čoln proti kraju, ko je zagledal Jezusa priti! Da, še hitro vesljati se mu zdi predolgo, temuž v vodo skoči, da je poprej pri njem. S kolicim veseljem dere naukovželjna množica za njim, slišati iz njegovih ust besede večnega življenja! Cele tri dni pozabijo na jed in pijačo. Kaj ne, tudi ti se ne mudiš, če slišiš, da ima tvoj prijatelj priti. Ljubezen do njega ti dá perute, da mu hitro naprot zletiš, ga popred prijateljsko pozdraviš, in mu z desno v desno sežeš. In, glej! tu je tvoj Bog, tvoj Gospod, tvoj kralj, tvoj nar boljši prijatelj, tvoj oče je. Bi bilo li mogoče, od katerega kristjana misliti, da mu je ljubezen do Njega tako omerznila, da se povsod rajše in dlè mudi, kakor v cerkvi? Li niso taki komu podobni, ki se je že vsega dobrega naveličal in preobjedel, in si toraj z nar boljšim norčuje.

S k l e p.

Ljubi moji! nikarte si zjed [delati iz Božje besede, da vas besede, ktere sem vam govoril, sodile ne bodo, kakor terdovratne Jude besede Jezusove. Naj reče vsak, ko zasliši vabljenje zvonov: Vstanite! hitimo v veže Gospodove, da njegov glas zaslišimo; zakaj on sam ima besede večnega življenja! Amen.

Pridiga za 5. pobinkošno nedeljo.

(Kako škodljiva je jeza; gov. M. T.)

„Jaz (pa) Vam povem, da vsak, kdor se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe.“
Mat. 5, 22.

V v o d.

V Mojzesovih bukvah beremo postavo: „Kdor prelije kri svojega bližnjega, tega kri se ima tudi preliti.“ Je bila li ta postava, ki je ubijanje pod smertno kaznijo prepovedovala, potrebna? Saj je bilo za Kajna in Lameha, prva dva ubijavca zadosti, da ju je vest neprenehoma pekla? Toda po grehu prvih staršev so človekove strasti k toliki moči prišle, da je ni bilo hudobije, pred katero bi bila sama vest človeka uderževala. Toraj so postavodajavci vseh krajev in časov smert zažugali vsakemu, ki je svojemu bližnjemu življenje vzel. Vse te postavbe pa so imele to pomankljivost, da so zamogle le vnanje dela prepovedovati, na notranje pa, iz ktere te hudobije izvirajo, se niso raztegovale. To pomanjkljivost stare postavbe je toraj Kristus nadomestil z bolj popolnoma, ktera ne prepoveduje samo hudobij, ampak pred njimi tudi varuje; on ni hotel samih djanj strahovati, ampak tudi strasti, ki so takih djanj krive. On pravi: Slišali ste, da je bilo starim rečeno: „Ne ubijaj. Jaz pa vam povem, da vsak, kdor se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe.“ S tem jim hoče reči: Ne

samo ubijanje je kaznovanja vredno, ampak tudi jeza, po kateri ubijanje pride. — S to postavo je po tem takem Zveličar najhujšim nagnjenjem človeškim najmočnejše jezove postavil, ker je prepovedal tiste misli, iz katerih pridejo, in zapovedal čednosti, ki so jim ravno nasprotni. S koliko modrostjo je Zveličar to postavo nove zaveze vpeljal, bomo danes iz tega previdili, če jezo v njenem začetku in v njenih delih nekoliko premislimo. Iz tega premišljevanja bomo spoznali zveličavne nasledke Kristusove postave, in previdili neštevilne hudobije, ki bi bile brez nje svet topile.

Ker bom govoril od strasti, namreč od jeze, kateri smo vsi bolj, ali manj podverženi, prosim, da me verno poslušate.

Razlaga.

Sv. Hieronim nam pripoveduje, da je nekdo plašnega in divjega konja zajezdil, katerega ustaviti ali z njega skočiti ni več mogel. Ko ga nekdo sreča in upraša, kam tako hitro beži, mu reče s perstom na konja pokazavši: „Kamor se bo temu le poljubilo.“ Temu jezdicu enak je od jeze zdivjani, ker tudi njih brez lastne volje jeze naprej vleče, in ko bi jih uprašali, kam tako hitro in nepremišljeno divjajo, bi nam morali reči: „Kamor nas bo jeza vlekla.“ Jeza pa je toliko bolj nevarna, ker se pri vseh občutkih človeškega serca lahko vname, in ima toliko vzrokov, kolikor nagnjenj je v človeku. Hvala, katero so Izraelci Davidu zavoljo zmage nad Goliatom dajali, je zbudila v Savlu nevošljivost, in ona se je spremenila v jezo. Mardohej noče brezbožnega Amana moliti, in njegova ošabnost je tolikanj razžaljena, da se spremeni v strašno maščevanje; zavoljo katerega bi bilo vse Judovsko ljudstvo imelo pomorjeno biti. Herodova lakomnost kraljevati zbudi zavoljo Jezusovega rojstva v njem silni serd, kteremu v dar mora pasti pod mečem na tavžente nedolžnih otročičev. Tako preiskuj začetek vsake jeze, katere koli si bil prica, in videl boš, da je jeza nagnjenje, ki vsem drugim služi, je k vsemu pripravljena, in še nad nedolžnimi stvarmi svoj strup razlija.

Zlasti pa se nam mora jeza gnjusobe in studa polna zdeti, če premišljamo njene nasledke. Veliko družih strast, katerim je človek podveržen, imajo zraven hudobije vendar še kako kratko veselje ali kratek vžitek; jeza pa ima zgoli bolečine. Škodljiva je temu, ktereга napade, škodljiva temu, ki mu žuga.

Pred njo beži notranji mir, in na mesto njega se v sercu vgnjezdi nepokoj, ki očitno in skriva maščevanje snuje in vest neprenehoma draži. Če jej maščevanje spodleti, jo znovič zgrabi ali v obup pripravi; če se more zmaščevati, je maščevanje strašno in krivično. Jeza otamni um in pamet, slabí spomin in voljo sem ter tje, kakor veter slabo biliko, zaganja. Ona zamori vse dobre in blage občutke vsmiljenja in dobrotljivosti, in spremeni od natore k ljubezni nagnjeno serce v germado pekoče žerjavice. Pa tudi na vnanjem po obrazu odvzame vso lepoto, in celo telo oslabí. Po pravici jo toraj cerkveni učeniki imenujejo tata ali roparja, ker pripravi človeka ob vse notranje zaklade, pripravi ob vnanjo lepoto.— Toda, kdo bi bil v stanu naštetí vse žalostne nasledke, ki jih je jeza kriva? Vse obrekovanja, opravljanja, zmerjanja; vsi prepíri in sile, vse sovraštva, kregi in maščevanja, vse razdvojenja med znanci in prijatli, ves nemir in nepokoj med družinami, preklinovanja med domačimi in sosedi; vse to so nasledki jeze. Nar bolj strašno pa je pri jezi to, ker en sam trenutek ves ta nepokoj napravi, ktereга škoda se poprej ni zamogla previditi. Jeza je lahko enaka blisku, ki se le enkrat posveti; ali požar, ki ga napravi, zamore biti strašen. Zato zamore biti jeza tudi krivična, to je: da ne le ne vé, zakaj se jezi, temuč se togotí celo nad nedolžnimi stvarmi, kakor divja zver. Tako je kralj Kserskes, ker so mu viharji na morji bojne ladije pokončali in armado potopili, z jeze ukazal morju 300 palic naštetí; in kralj Cir je neko reko, v kateri mu je konj vtonil, velel v 180 žlebov razdeliti. In ko cesar Maksimiljan sv. Pantaleona ni na nobeno vižo mogel umoriti, in ga je poslednjič še divjim zverinam v jed vergel, pa tudi to ni zdalo, ga je jeza toliko zgrabila, da je pa potem zverine pomoril. — Aleksander Veliki je v jezi svojega največega prijatla, Klita, umoril. Tako divja jeza v svoji krivici.

Dasiravno pa jeza tako davi, mori in mesari sebe in druge, da pozabi na vse zveze prijaznosti ali sorodstva, vendar pa jeza ni vselej pregrešna. Sv. Duh sam govori po ustih preroka Davida: „Jezite se, pa nikar ne grešite.“ Toda ta jeza je sveta jeza, ki le greh nad bližnjim sovraži, bližnjega pa vendar le ljubi. Začetek ali vir te jeze je toraj ljubezen do čednosti, in nje namen je zveličanje bližnjega. Zakaj, če ga tudi z ostrim svari in krega, mu pri vsem tem dobrega želi. Od take svete jeze unetega vidimo Jezusa samega, ki nam je zgled vse popolnosti. Kako ostro in pogosto je svaril zmote Judov in Farizejev, zavračeval njih hinavščino, in pred njo svaril svoje učence. Da, vnet od svete jeze, je kupčevavce in prodajavce z jermeni iz Gospodovega tempeljna pregnal, in jim očital: „Hiša moja je hiša molitve, vi pak ste jo storili v jamo razbojnikov.“ Po njegovem nauku je ravnal tudi sv. apostelj Pavelj, ki je kristjanom ostro prepoved dal, naj se s takimi ne pečajo, ki besede Božje ne slušajo; zraven jim je pa tudi prepovedal, da jih sovražiti ne smejo, temuč jim morajo z ljubeznijo hoditi nasprot. Po tem uku tudi sv. Avguštin pravi: „Zatirajte hudobije, pa ljubite hudobne. Išcite resnice brez prevzetnosti, in branite jo brez jeze. Molite za tiste, ki jih zavračate in v boljšem podučujete.“ Hočeš vedeti, kako ti je s hudobnimi ravnati, oziraj se na svojega Boga. On, dasiravno je neskončno svet, in vsaki greh sovraži, ima vendar poterpljenje z grešniki. Da, on jih ljubi, ne neha jih klicati in ne odjenja jih z dobrotami zasipati. Zakaj, po tem, ko je bil dal zapoved ljubezni do sovražnikov, in nam je zapovedal, jim dobro storiti in za nje moliti, še pristavi, da se s tim skazujemo sinove nebeškega Očeta, ki da svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in dežju rosi nad pravične in krivične. „Bodite toraj popolnoma, kakor je Vaš Oče v nebesih popolnoma.“

Na dalje je pri jezi treba vedeti, da ni vsaka notranja nejevolja, ki se v nas zbudi, že pregrešna. Kakor povsod, tako tudi tukaj velja: „Hudobna volja k grehu pripomore.“ Misli, ki se našemu duhu vrinejo, hitri napadi, ki pamet in sklep prehité, nagli vrelci kervi, ki so jih kaka škoda, nesrečni primerljeji itd. krivi; vse to so nasledki popačene nature.

Kakor z družimi strastmi, tako tudi ž njimi stori človek, česar hoče. Kakor lahko so mu v greh, tako lahko so mu pripomočki v zveličanje. Privoljenje vanje, ali pa zaverženje ti jih stori v pogubo, ali pa v zasluženje.

Veliko bolj škodljiva, tedaj tudi bolj pregrešna je jeza v svojih nasledkih. Dokler je samo v sercu skrita, pa bližnjemu ne v željah, ne v djanji škode ne želi, naj tudi dalj časa terpi, je vendar le manj pregrešna, kakor, če začne rijoveti in tuliti, bližnjega pod nič devati, in mu vsega slabega voščiti. Vendar pa ne smete misliti, da je jeza zavoljo tega nedolžna, če se v djanji nad bližnjim ne zjezi; zakaj nemogoče je, se radovoljno nad bližnjim zjeziti, pa ljubezen obraniti v svojem sercu. Razloček med obema je ta, da se v sercu zaperta jeza v željah, očitna pa z deli v ljubezni in pravičnosti pregreši.

Velika zmota bi bila, ko bi kdo mislil, da je le tista jeza velik greh, ki se močno zmaščuje, ker ravno od nasprotnega nas poduči današnje sv. evangelje. Že samo zabavljanje šteje Jezus med pregrehe in mu žuga s hudimi pokorili. Le ena beseda, ki bližnjega razžali, ali mu škodovati zamore, bo ostro sojena. Vse terdo, zarobljeno in neotesano govorjenje, če je tudi v smehu, vse posmehovanje in pikanje, ki gre bližnjemu do serca, je zapopadeno v sodbi Božji. Med tem, ko hudobija zmaguje in se v sercu veseli, da je bližnjega užalila ali v nesrečo pripravila, izrekuje Bog nad njo večni ogenj. „Jaz sem Gospod, meni gre maščevanje“; pravi po svojem preroku.

Na zadnje, kar jezo ne le pregrešno, ampak tudi ostudno in nespametno dela, je to, ker v jezi človek pokaže, kakošnega duha da je, in zraven zarobljenosti večidel drugim ravno tiste slabosti nar bolj razžaljivo očitati, katerim je sam podveržen; ker ravno zavoljo jeze so njegove nagnjenja razžaljenje. Od tod pride, da v jezi vidi pezdirstvo v očesu svojega brata, dasiravno bruna, ki je od enakega lesa, v svojem lastnem očesu ne vidi. Le poslušajte, in prepričali se bote, da je lakomnikom vsaki drugi lakomnik, goljufom vsaki goljuf, opravljkam vsaka opravljkica, in nevošljivec misli, da ga zavoljo sreče tudi vsi drugi zavidi. Toraj je resnično, kar prerok Izaija pravi: „Hudobni so, kakor bučeče morje, ki se ne da

upokojiti.“ — Kakor morje vse iz sebe izmetava in še mrtve trupla h kraju prinaša, tako ravna jezni, ker ravno to, kar ima v sebi ostudnega, družim pred obraz bljuje in meče.

Da se tedaj zoper jezo zavarujemo, je naj boljše, jo precej s konca, kakor hitro se v nas gane, zatreti, in dokler ni zaterta, nič ne spregovoriti, nič početi. Človek pri merzli kervi misli in sodi in sklepa drugače, kakor v jezi, in kar stori z razbeljeno glavo, se večidel nad vsem poznejše kesá. Enak je ubogim siromakom, katerim v gotovih urah pameti zmanjka, da svoje lastne stvari lomijo in končujejo, in kedar se jim zopet pamet poverne, sami nad svojimi zmotami jokajo. Toda sam ta svet, jezo popolnoma zatreti, še ni zadosti. Kdor hoče, da se mu sovražnika ni več bati, ga mora popolnoma premagati in mu orožje pobrati.

S k l e p.

Toraj, da boš tudi ti jezi vse orožje pobral, vadi se pohlevnosti, zlasti takrat, kedar imaš mirno serce. Takrat sadi v svoje serce navade poterpljenja, da jo boš, kedar viharji skušnjav nad te pribučè, že uterjeno imel. Ravnaj, kakor moder zdravnik, ki čas svojega oddahnenja v to obrača, da prave vzroke pri boleznih ložej spozna in jim toliko bolj primerne in izdatne zdravila zapisuje. — Premišljevanje Kristusovega življenja, njegov zgled in njegovi nauki, njegove lepe obljube pa tudi strašno žuganje naj ti bodo pred očmi, in s tem boš svoje nagnjenje srečno zmagoval, in se nad njih zmago toliko slajše veselil, ker bodo tvoje lastno zasluženje in plačilo tvojega truda. Amen.

XXXIX. Pridiga.

(Konec.)

2. Marija je „kraljica očakov“; kake občutke naj ta Marijni naslov v naših srcih obudi?

a) Serce vernega kristjana naj občuti narpoprej veliko čast, ker je v službo tako visoko poveljčane kraljice očakov poklican. Kraljica iz Sabe je nekdam od Salomonove modrosti in veličastnosti ginjena zaklicala: „Blagor tvojim ljudem in tvojim služabnikom, kteri so vedno pri tebi in tvojo modrost poslušajo. Ali koliko srečne, kako počastene se štejejo tisti dvorniki, ktere si pozemeljska kraljica ali cesarica v svojo službo izvolji? In vendar njih čast le malo obstanka ima; če vse po sreči gre, k večem do smerti. Ti pa kristjan si poklican v službo tiste nebeške kraljice, ktero so tako veličastni očaki le od daleč oznanovati v preveliko čast si šteli, ktero sama presveta Trojica z mnogoterimi kronami poveljuje: oh spoznaj svojo čast! In če ji sedaj služiš s keršansko ponižnostjo, z belo čistostjo, s plamečo pobožnostjo, je tvoja čast, če si pred svetom še tako nizek, že sedaj viša, kot čast vseh kraljev; ali po smerti bo tvoja čast še le popolnoma postala, kedar boš sprejet v družbo tolikih svetih očakov, kraljev, svetnikov in svetnic, kteri poveljujejo Marijo kot „svojo kraljico.“

b) Serce vernega kristjana naj počuti pri tem naslovu Marijnem, da je „kraljica očakov“ obilno veselje; ona je kraljica in zraven tako mogočna kraljica; vsako službo, ktera se ji skaže, po kraljevskem povračuje. Beremo, da je neki slavni pesnik po imenu Lisander za pesmico, ktero je kralju Antiohu v čast zložil, svoj klobuk poln zlatov dobil za plačilo. Virgili, nar slavniši Rimski pesnik, je Oktaviji, sestri cesarja Avgusta prinesel dvanajst pesmic; ona mu podari pet tavžent talentov. Cesar Teodozi je ukazal kmetu, ki mu je jabelko podal, petdeset zlatov naštet. To so pač kraljevske plačila;

ali vse obilniši plačuje kraljica očakov svojim služabnikom vsaktero službo, vsaktero počastenje, ki se ji opravi.

Blagor vsem služabnikom Marijnim, ki jo časté ali z molitvami, ali pesmami, ali s postom, ali s ponižno obleko, ali s počastivnimi pogovori, ali s prejemo svetih zakramentov; pač prav se na nje obernejo Sirahove besede: „Kdor svojo mater spoštuje, je kakor ta, ki si zaloge nabira.“ Sir. 3, 5.

e) Serce vernega kristjana naj počuti pri pozdravljenju: „Kraljica očakov“ močno zaupanje. Resnična je Sirahova beseda: „Velik trud je vsem ljudem pripravljen, in težek jarm teži Adamove otroke od dneva njih rojstva, do dneva njih pokopa.“ Sir. 40, 1. Jezus Kristus je pod težo križa ne sicer po duhu, ampak telesno trikrat obnemagal in padel; ali kolikokrat bi pa reven, grešen človek vsaki dan brez pomoči od zgoraj na duhu in telesu pod svojim jarmom obnemagal; oni, ki verne pomoči ne poznajo, tudi res obnemagajo in se v obupanje pogreznejo. Kteri pa Marijo kraljico očakov poznajo, vedó, da ima ona do svojih otrok večo ljubezen, kot je bila ljubezen vseh očakov do njih otrok in zatorej zatekajo zaupljivo do Nje, pomoč iskat. Kako se olajša otroku serce, kedar zamore svoji materi svoje težave potožiti; ali vse prijetniši je vernemu kristjanu, da zamore vse svoje težave in skerbi potožiti in sporočati Mariji, mogočni kraljici in vedno pripravljeni pomočnici. Zatorej dober kristjan in resničen častivec Marijin v nobeni sili ne obupa.

d) Grešnikovo serce pa naj v tem častnem naslovu Marijnem „kraljica očakov“, spozna svoje zavetje. Med vsemi očaki je Marija z nar slavníšo krono okinčana, s krono kraljice vsih očakov; pa tudi njeno usmiljenje preseže usmiljenje vseh očakov stare in nove zaveze. Kako je bilo usmiljenja ginjeno Jakopovo serce, ko ugleda s kervjo okropljeno suknjo! Ves ginjen zakliče: „To je prava suknja mojega sina: silno huda zver ga je snedla; neka zverina je Jožefa požerla!“ Kako je bilo presunjeno Davidovo serce od usmiljenja, kedar mu naznanijo smert Absolonovo. Njegove lastne besede nam nar živejši razodevajo njegovo usmiljenje nad smertjo zmote-nega sina. „Moj sin Absolon! moj sin! moj sin Absolon! on zdihuje, Bog hotel, da bi bil jaz zate umerl!“ Kako veliko je

bilo očetovo usmiljenje do zgubljenega sina. Nad vse večje in obilniše je usmiljenje Marije, kraljice vseh očakov, do njenih zmotenih in zgubljenih otrok! Kolikor je Marijna čast viša od časti vseh očakov, toliko je njeno usmiljenje večje od usmiljenja vseh očakov. O grešnik! teci, kaj te še zadržuje, da ne tečeš k Mariji, usmiljenja iskat? Naj te saj premili priimek „kraljica očakov“ privabi k Mariji.

Sklep.

Častit in slovesen je kraljem, cesarjem in zemeljskim poglavarjem dan njih kronanja. Ta dan imajo v navadi svojim podložnim milost v obilni meri skazovati. Častit in svet naj bo nam vselej dan kronanja Marije, kraljice nebeške. Obhajamo v čast tega praznika devetdansko pobožnost s premišljevanjem Marijnih veličastnost. Nji potožujmo in priporočujmo vse naše dušne in telesne potrebe, vse skerbi in sile in klicimo zaupljivo: „Marija, kraljica očakov“, za nas Boga prosi. Amen.

XL. Pridiga.

- (1. Quotuplici sensu nominatur Marija „Regina Prophetarum“?
2. Quomodo a nobis qua talis honoranda?)

„Marija „kraljica prerokov“; za nas Boga prosi.“ Lavr. lit. 38. v.

V v o d.

Svoje dni je mogočni kralj Asver pobožno Izraelkinjo Estero v svojo zakonsko ženo vzel. Da bi jo počastil, jo povzdigne v kraljico celega kraljestva sploh in ji zraven še podeli kraljičino čast v sleherni svojih sto in sedem dvajset dežel; tako ji je vsaka dežela eno krono donesla. Visoka je Esterna čast od te strani, ali viša je še njena čast, ker je po sklepih previdnosti božje postala predpoda nebeške kraljice Marije. Kralj nebes in zemlje je Marijo, med vsemi

stvarmi nar bogatejši obdarovano, počastil in povzdignil v kraljico nebeško, in jo postavil v kraljico vsake verste svetnikov posebej; torej ji tudi vsaka versta neko posebno veličastno krono poda. Že smo občudovali dve veličastne kroni Marije, kraljice nebeške; po versti Lavretanskih litanij pridemo do tretje veličastne krone Marije, kot kraljice prerokov. Da nam bo današnje premišljevanje v poduk in našim dušam v prid, hočem vam dokazati:

1. Kdo in kaj so bili preroki?
2. V katerem pomenu se imenuje Marija „kraljica prerokov“?
3. Kako naj Jo častimo kot „kraljico prerokov“?

O Marija, častitljiva kraljica prerokov, sprosi nam od svetega Duha dar zastopnosti k temu premišljevanju!

Razlaga.

1. Kdo so bili preroki?

Že sama beseda „prerok“ nam naznanja moža, kateri prihodnje reči ve ali v duhu vidi in popred poveda ravno tako, kot da bi od pretečenih časov govoril. Sveto pismo starega zakona nam hrani spomin in prerokovanje nekterih prerokov. Kdo je dal prerokom zmožnost, v daljno prihodnost gledati in prihodnje reči prerokovati?

Preroke je Bog sam izvoljeval ali poklical in jih obdaroval z čudovitim darom, da se je prihodnjost odkrivala njihovim očem in da so to, kar se je še le imelo zgoditi, tako jasno in očitno gledali, kot da bi se ravno godilo pred njimi. Zatoraj jih sveto pismo imenuje tudi „gledavce“ ali „čuvaje“.

Kogar si je Bog preroka izvolil, tega je tudi sam posvetil in mu očitno in razumljivo razodel svojo voljo, naj gre in oznanuje svojemu ljudstvu razodete povelja. Božjemu poklicu se noben ni smel vstavljati.

Težaven je bil njih poklic. Stopiti so morali sedaj pred razuzdanega, prevzetnega kralja in mu očitati njegove hudobije in mu žugati s šibo božjo; drugokrat jih je Bog poslal k pohujšanemu, nevernemu in terdovratnemu ljudstvu, naj ga opo-

minjajo k pokori in mu naznanjajo ostre sodbe. Vse to je jim napravljalo mnogo sitnost in silnih težav. Pregrešno ljudstvo jih je mnogokrat sovražilo, ker so mu odkrivali njegove rane in pregrehe; kralji in glavarji so jih preganjali in jim po življenji stregali; za vse te grenkosti jih je Bog oblagodaroval z notranjo sladkostjo in tolažbo. Sveti Duh jim je razsvitljeval um, da so gledali prihodnost in na tanko razumevali voljo božjo.

Bog je toraj izvoljeval, klical in posvečeval preroke in jih pošiljal h kraljem in k ljudstvom, da bi v imenu božjem k njim govorili; zatoraj so preroki starega zakona bili poslanci božji do ljudi. Dostikrat se je znajdljo tudi prekanjenih slepivcev, ki so se prederznili brez božjega poklica prerokovati in ljudi slepiti; ti so bili krivi preroki, zaverženi ljudje, pred kterimi so svarili pravi od Boga poslani preroki.

V starem zakonu štejemo štiri večje preroke: Izaja, Jeremija, Ecehiela in Daniela in 12 manjših prerokov; ti so: Ozea, Joel, Amos, Abdija, Jona, Miheja, Nahum, Habakuk, Sofonija, Hagej, Caharija in Malahija, zraven je bilo še več drugih prerokov, kteri svojih prerokovanj niso zapisali. Kar so ti možje po razsvitljenji božjem prerokovali, so ali sami zapisali, ali se je pa po drugih zapisalo in nam ohranilo. Še današnje dni se moramo čuditi nad njihovim bistrim vidom, nad njihovo zvestobo in nepremakljivim zaupanjem v Boga; kedar prebiramo preroke starega zakona, moramo pričati, da takega ne more spisati sam človeški um, ampak le po razsvitljenji božjem. Še nikdar se ni prerokovanje po človeški volji zgodilo, ampak sveti ljudje so gnani po svetem Duhu govorili.

Poglavitni poklic prerokov je še bil, ljudem oznanovati prihod Odrešenika. Na tanko so napovedovali vse znamenja, po kterih bojo ga spoznali, kedar bo prišel na svet, tako da ni bilo imenitne lastnosti na Odrešeniku, ktera ne bi bila že pred napovedana. Preroki so bili tedaj izvoljeni in od Boga posvečeni možje; zatorej so jih ljudje visoko čislali, in Bog sam je nekatere visoko počastil, kakor Elija, kterega je v gorečem vozu od zemlje vzel.

2. V katerem pomenu se imenuje Marija kraljica prerokov ?

Marija, preblažena devica, se imenuje kraljica prerokov, ker se v Nji in njenem življenji znajdejo vse lastnosti in prednosti prerokov. Izvolil je Marijo Bog Oče nebeški in je Jo nar obilniši obdaroval z vsemi darimi; posvetil je sveti Duh svojo izvoljeno nevesto; in angelj božji jo pozdravi: „Češčena si Marija, gnadepolna, Gospod je s Teboj. Ti si žegnana med ženami. — Ne boj se Marija, gnado si našla pred Bogom.“

Preroke je Bog pošiljal, da so ljudi na prihod Zveličarja pripravljali; Marijo je Bog poslal, da nam je rodila Zveličarja. Med drugimi darimi je prejela tudi dar razsvitljenja in prerokovanja. To nam spričuje prelepa hvalna pesem, ktero je Marija v hiši svoje tete Elizabete govorila. Ko jo teta Elizabeta blagruje rekoč: „Blagor Tebi, ki si verovala, ker se bo spolnilo, kar Ti je rečeno od Gospoda“, ji Marija v preroškem duhu odgovori: „Moja duša povišuje Gospoda, in moj duh se veseljuje v Bogu, mojem Zveličarju, ker je pogledal na nizkost svoje dekle; glej odsehmaj me bodo srečno imenovali vsi narodi.“ Razsvitljena po svetem Duhu je Marija gledala v prihodnje čase in je vidila mnogotere narode, kateri bojo verovali v njenega Sina in častili Njo kot srečno Mater Odrešenikovo. Vidila je v duhu, da bodo vsi narodi in posamesni ljudje, kateri bodo ljubili njenega Sina, ljubili tudi Njo; da bo ljubezen do Nje, kot matere Božje, neločljiva od ljubezni do Jezusa Kristusa. Kar je Marija tedaj po božjem razsvitljenji vidila in prerokovala, se je spolnilo dosehmaj in se bode naprej še spolnovalo do konca sveta. Že Kardinal Hugo pravi, „da ga ni naroda, kateri ne bi pripomogel k spolnovanju tega prerokovanja, kristjani vseh časov, judje in ajdje, učeni in neučeni, možje in žene, bogati in revni so Jo na pomoč klicali in hvalili; nebesa in zemlja, angelji in ljudje si prizadevajo, Njo prav častiti.“ Verjetno je, da je Marija že v tistem trenutku, ko ji prerok Simeon reče: da bo meč njeno serce presunil, vidila v duhu vse terpljenje, ktero je bilo njenemu Sinu že napomenjeno. Vidila ga je v duhu krivično obsojenega, zaničevanega na britki poti na goro Kalvarijo;

vidila je ljubega Sina na križ pribijati, na križu v strašnih bolečinah umirati. Pa tudi vesele in tolaživne podobe so se ji odkrивale. Vidila je, da umorjeni in pokopani Sin v grobu ne ostane, ampak da veličastno iz groba vstane, da malo število učencev narašča in se po vesoljnem svetu razširja. Vse to je Marija v preroškem duhu že tedaj vidila, ko je dete Jezusa darovala in ko je spet drugič pod križem darovanega Sina stala. — Binkoštni praznik je bila Marija z aposteljni v Jeruzalemu in je ž njimi vred prejela darove sv. duha, tedaj tudi dar razsvitljenja in prerokovanja.

Prerokom je bilo podeljeno, da so božje skrivnosti in resnice bolj na tanko in bolj globoko, kot drugi ljudje spoznali, da so druge podučevati mogli v tem, kar je k zveličanju potrebno. V tem pomenu se imenuje Mozes prerok, ker je Izraelškemu ljudstvu naznanjal božje zapovedi. Prerokinja je bila Ana, Fanuelova hči, ktera je bila s Simeonom v tempeljno takrat, ko so Jezusa darovat prinesli. Po božjem razsvitljenji je spoznala Odrešenika in je od njega govorila vsem, ki so čakali Izraeljevega odrešenja. Tudi v tem pomenu je Marija bila prerokinja. V popolniši meri kot drugim prerokom so bile Nji razodete skrivnosti božje, posebno nar večja skrivnost našega Odrešenja. Vsi aposteljni skoraj so Jezusa v terpljenji zapustili, le Marija ga ni zapustila, ker so ji popolniši bile razodete skrivnosti božje. Kako nevkretni in okorni so bili aposteljni in niso razumeli resnic, ktere jih je Jezus učil; Marija jih je popolniši spoznala in vselej terdno verovala; po Jezusovem vnebohodu so aposteljni k Mariji zatekali, Ona jih je oserčevala in v veri poterdovala.

Vse lastnosti in prednosti prerokov najdemo v Marijnem življenji, pa tudi težavam tega poklica ni ušla. Tega mi ni treba na dolgo razlagati; dosti je, da vas opomnim na njene britkosti in na sedmeri meč žalosti, kateri je presunil njeno serce. Tako je Marija v vsakterem pomenu prerokinja, ja še veliko več, Ona je kraljica prerokov. Mariji so vse prednosti in čednosti prerokov popolniši podeljene, popolnejše razsvitljenje, živejša vera, večja zvestoba. Kar so preroki stare zaveze prerokovali, nam je Marija podala, Jezusa Odrešenika,

kralja prerokov; zatorej Jo tudi po vsi pravici kličemo „kraljico prerokov“.

3. Marija je častitljiva „kraljica prerokov“; kaj se iz tega učimo, in kako naj Marijo zavolj te prednosti častimo?

Kedar slišite od prerokov stare zaveze, bi vtegnili uprašati: zakaj pa Bog sedaj več ne pošilja prerokov? Saj bi ljudi tudi sedaj bili potrebni, da bi jih kdo resneje opominjal k pokori, jim oznanjal večne resnice; dosti je terdovratnih, dosti nevednih. Zakaj Bog ne razodeva več svojega veličastva po razsvitljenih ljudeh?

Meni se ne pristoji, zagovarjati ali vam razkladati sklepe in naredbe modrosti božje; zatorej tim, ki bi kaj takega uprašali, kratko letó odgovorim. Bog je svoj namen po prerokih že dosegel; poklic prerokov je že spolnjen, ker je Odrešenik sveta že prišel, katerega so oznanovali in mu pot pripravljali. Zatorej Bogu ni več treba še preroke pošiljati. Poslal nam je svojega edinorojenega Sina, Jezusa Kristusa, kateri nas je popolnoma učil voljo božjo in naše dolžnosti. Da se prava vera med nami več ne zgubi, in da se ljudje k pokori opominjajo in z Bogom spet spravljajo, v ta namen je Jezus postavil svetejše in popolnejše duhovništvo nove zaveze. Duhovni nove zaveze so popolnishi namestniki prerokov; oni imajo ravno tisti, ja še imenitnejši poklic. Ker je Jesus svojim apostelnom rekel: „Kakor je mene moj Oče poslal, tako jaz vas pošljem“, so aposteljni bili pravi poslanci božji in preroki nove zaveze. Aposteljni so si pa naslednike postavili, ali škofe posvečili s tisto močjo in oblastjo, katero so sami od Jezusa prejeli. Od apostelnov posvečeni škofje so spet druge škofe in tudi duhovnike posvečevali, da so delili svete zakramente, oznanovali Jezusovo vero in ljudi opominjali, naj pošteno živijo in se pregreham odpovejo, naj Bogu služijo in njega ljubijo. Škofje in duhovni nove zaveze so popolnishi namestniki prerokov stare zaveze; kajti preroki niso imeli oblasti grehe odpuščati in so le to naznanjali, kar so po posebnem razsvitljenji spoznali. Duhovni nove zaveze pa učijo, kar je Jezus sam učil in kar so aposteljni oznanovali; po prejeti oblasti spokornim grešnikom grehe odpuščajo, zakramente delijo.

Tudi dar prerokovanja ni popolnoma zginil v novem testamentu. Znano je, da so aposteljni o binkostih po svetem Dubu prejeli dar prerokovanja; tudi drugim kristjanom je bil podeljen preroški dar, zatoraj apostelj Pavl Rimljane opominja: „Prejeli smo po milosti raznotere darove; kdor ima dar prerokovanja, naj se ga posluži po meri vere.“ Rimlj. 12, 6. Sveta zgodovina nam spričuje še od drugih izvoljenih, kateri so v zamaknjenji ali po razsvitljenji gledali v prihodnost in so bolj globoko spoznali resnice naše vere, umeli visoke skrivnosti. Mi pa sicer ne moremo pričakovati ali po Mariji prositi, da bi tudi kot ona prejeli dar prerokovanja. Saj tega nam ni treba. Le to se učimo od Marije, kraljice prerokov, da si prizadevamo, vedno bolj spoznati resnice naše svete vere, da po njenem zgledu nauke božje globoko v sercu hranimo in po njih živimo. „Poslušajte me, otroci!“ nam kliče Marija; „Srečni so, ki moje pote ohranijo; poslušajte podučenje, modri bodite in nikar ga ne zaverzite!“ Prip. 8. 32.

Marija, kraljica prerokov, je ob enem tudi kraljica duhovnov novega testamenta, ki so poklicani in poslani, da oznanujejo sveto vero, da razlagajo večne resnice, da kažejo ljudem pot v nebesa in jih opominjajo k pokori. Kraljica se tudi v služabnikih časti ali žali. Če hočete Marijo kot kraljico prerokov častiti, spoštujte svoje duhovnike, keršanske učenike, poslušajte njihove nauke, ne zaničujte jih; zakaj poslani so od Boga in Bog ostro kaznuje, kedarkoli se njegovi poslanci zaničujejo.

Ljubite svoje dušne pastirje in olehčajte jim težavni poklic s pravim spoštovanjem; ponižno in pokorno jih ubogajte, kedar vas morajo svariti in opominjati. Kdor svojega pastirja ne posluša, lahko na stranske pote zajde in se zgubi. Kdor ga zaničuje, Jezusa in Marijo žali.

S k l e p.

Lepo se sviti kraljeva krona preroška na glavi prečiste Device Marije; kakor demant v sredi drugih zlahtnih kamnov se blišči Marija v sredi prerokov stare in nove zaveze. Ali malo bi se veselila Marija nar imenitnejše krone, ko bi je mi

njeni otroci ne poslušali. Kako težaven je bil prerokom starega testamenta poklic, kedar so ljudi do njihovih opominov oterpneli! Preljubi moji poslušavci! Bog ne daj, da bi tudi vi oterpneli, da bi terdovratni ostali v pregrehi, da bi se ne marali več za sveto vero, za zveličanje svojih duš. Bog vas in nas tega varuj!

Zatoraj se obernimo dans k Mariji, kraljici prerokov in prosimo Jo prav goreče, naj nam sprosi od Boga gnado, da bi razsvitljeni po svetem Duhu poslušali in vedno bolj spoznali nauke naše svete vere, da bi pregledali ostudnost in gerdobo greha in nepremakljivo se deržali potov keršanskih čednost, da bi bili ovarovani zmot in večne pogube. O Marija, kraljica prerokov, za nas Boga prosi! Amen.

XLI. Pridiga.

(*Quam bene et juste Mariae conveniat et titulus et corona
„Reginae Apostolorum“*).

„Marija — kraljica apostelnjov: za nas Boga prosi.“ Lavr. lit. 39. v.

V v o d.

Namenili smo se dans drugo častitljivo krono Marije, kraljice nebeške, občudovati, t. j. krono kraljice apostoljske. Da veličastvo te krone bolj živo spoznamo; treba nam je, da se zavemo visoke časti apostoljske. — Na 12 stebrih je Jezus postavil svojo sveto cerkev; ti dvanajsteri stebri so bili njegovi dvanajsteri apostelnji. Ko je Jezus začel učiti, si je najpred nabiral učence, ki so ga povsod spremljevali in njegove nauke poslušali. Število njegovih učencov se je že precej naraslo; neko noč je šel Jezus na goro molit in je prenočil v molitvi. In ko je bil dan, je poklical svoje učence, in je izmed njih dvanajst izvolil (ktere je tudi aposteljne imenoval). Luk. 6, 12—13. Jezus svoje aposteljne ni izvolil iz visokih stanov, izmed visokoučenih ali modrijanov; ampak revne, neučene ribiće je poklical v apostoljsko

službo, da se ne zanašajo na svojo učenost, marveč le na pomoč od zgorej. Tim dvanajsterim apostelnom je dal Jezus vso oblast v svoji cerkvi; nje je razposlal po celem svetu, naj oznanujejo evangelje vsem narodom in jih kerščujejo v imenu Boga Očeta in Sina in sv. Duha; aposteljne je postavil za pastirje svojim ovčicam, za duhovne očete svojim otročičem, za voditelje in varhe svojim vernim. Jezus je aposteljne zvolil in poslal; sveti Duh jih je posvetil o binkoštnem prazniku, ko je v podobi ognjenih jezikov nad nje prišel in svoje darove jim dodelil. Torej so aposteljni poslanca Jezusovi, posvečeni po svetem Duhu; prejeli so moč, v Jezusovem imenu hudiče izganjati, bolnike ozdravljati, prerokovati in čudeže delati, vezati in odvezovati, t. j. grehe odpuščati in odpuščanje odrekati. Njihovemu poklicu so primerni naslovi, s kterimi jih je Jezus počastil. Jezus jih imenuje: ribiče ljudske, luč sveta; sv. apostelj Pavl jih kliče: poslanca Kristusove, služabnike božje, delivce božjih skrivnost, učence, prijatle in družino Kristusovo, priče Jezusove, golobe in jagnjeta zavoljo njihove krotkosti, vdanosti in prostosti in tudi stebre cerkvene zavolj njihove nepremakljive stanovitnosti v veri. Pomenljivo je že število aposteljnov.

Dvanajsteri sinovi Jakobovi so bili očetje izvoljenega ljudstva; dvanajsteri aposteljni duhovni očetje kristjanov. Oni so napomenjeni po dvanajsternih studencih v Elimski puščavi, iz kterih so se krepčali žejni Izraelci; aposteljni so dvanajsteri zlahtni kamni na napersniku nar višega duhovna Jezusa Kristusa; oni so kot dvanajsteri kamni, ktere so Izraelci iz reke Jordana vzeli in daritveni oltar sestavili ali kakor dvanajst zvezd v kroni neveste duhovne, ali dvanajst zlahtnih kamnov, na kterih je postavljen novi Jeruzalem, dvanajst vrat, ki peljejo v večni Jeruzalem.

Razun dvanajsternih aposteljnov, ki so duhovni očetje vseh kristjanov še vsaka dežela, vsak rod svojega aposteljna časti, t. j. tiste može, ki so najpred v deželi ali narodu luč svete vere prižgali; n. pr. Kranjska sv. Hermagora in Fortunata časti, Koroška sv. Modesta, Solnograška sv. Ruperta itd.

Častitljiv je poklic apostoljski in nad vse imenitna njihova služba; nad častitljive može, ktere si je Jezus sam izvolil v

apostoljsko službo in nad neštivilno versto drugih mož, kateri so po zgledu prvih apostelnov vse zapustili, da bi edino le Jezusu služili in Njega oznanovali, je povzdignjena Marija, kot kraljica apostelnov. Vse lastnosti in prednosti apostoljske je v popolni meri v sebi združene imela, da se po pravici kliče in časti kot kraljica apostelnov. To vam bom na dalje razkladal s pripomočjo sv. Duha v čast in slavo prečastite kraljice nebeške Marije.

Razlaga.

Troje zlahtnih kamnov se sviti v kroni vsakega aposteljna; tri lepe čednosti, ktere so posebno apostelnom lastne: Perva je zvestoba do Jezusa Kristusa; odkar jih je Jezus poklical, niso ga več zapustili. Druga je goreča ljubezen do Jezusove vere in božjega kraljestva, ker so vedno hrepeneli, Jezusovo vero natanko spoznavati in po svetu razširjati. Tretja je nepremakljiva stanovitnost; poterjeni po svetem Duhu niso več poznali strahu ali boježljivosti pred ljudmi, radovoljno so vse zapustili; z veseljem so terpeli, da so le Jezusa mogli oznanovati. Te tri zlahtne lastnosti najdemo tudi v Mariji; zasluži toraj, da tudi Ona nosi krono apostoljsko.

Aposteljni so bili revnega stanu; od ribenja jih je Jezus poklical v apostoljsko službo, in v spričo njihovega poklica so se nad njimi spolnile vse prerokovanja Jezusove. — Ubogo devico Nacaretsko je Bog Oče izvolil v mater našega Odrašenika; tudi na Mariji se je spolnilo prerokovanje preroka starega testamenta; pred in tudi zvestejši od apostelnov je Marija ljubega Jezusa spremljevala.

Od jasec do križa je bila dolga, težavna pot; ali na celi poti Marije pri Jezusu nikdar ne zgrešamo. Pred da so aposteljni Jezusa poznali, je bila Marija Jezusu zvesta tovaršica na vseh potih; z njim je ondi prebivala dolge leta, z Jezusom je šla v Jeruzalemski tempelj, za Jezusom je hodila in ga ni zapustila, ko so ga k smerti obsodili, pri križu je Marija stala, dokler so drugi učenci skoraj vsi zbežali; med prvimi je hitela Marija k Jezusovemu grobu. Zares v zvestobi je Marija presegla vse aposteljne in učence.

Marijni zvestobi do Jezusa je bila enaka njena goreča ljubezen do Jezusove vere. Kar je Bog po svojih prerokih govoril in vsako besedo, ktera je prišla iz ust božjega Sina je Marija ohranila v sercu in pogosto premišljevala. Njeno veselje so bile božje reči; vsa gorela je za čast božjo in edino letó je skerbela in želela, naj se razširja po svetu zveličavna vera Kristusova. Po Jezusovem vnebohodu je Marija bila apostelnom srednica; visoko razsvitljena je drugim vernim razlagovala in pojasnovala svete resnice. Neki star učenik terdi, da je bila Marija po Kristusovem vnebohodu zatoraj še dalej na zemlji puščena, da je verne podučevala in tolaževala. Sv. Avguštin jo imenuje učenico vseh narodov. Dokler je bila Marija še na svetu, je neizrekljivo veliko pripomogla k razširjanju svete vere in katoliške cerkve s svojim lepim zgledom in po svojih naukih; odkar je pa v nebo odvezeta in je kraljica nebeška še veliko več pripomaga po svoji priprošnji. Nji, blaženi kraljici apostelnov so se priporočali apostoljski možje, kedarkoli so se podali v težavni, apostoljski poklic. Sv. Dominik sam spričuje, da mu je k zatiranju krivoverstva in k razširjanju sv. katoliške vere Marija pripomagal, več kot vse njegove pogostne, goreče pridige. Sveti Ignaci, sveti Frančišek Ksaveri, ki se svetita kot jasne zvezdi na nebu katoliškem, ki sta toliko tavžent nevercov in krivovercov od nevere in krivoverstva odvernila in Jezusovi cerkvi pridobila, sta si Marijo v pomočnico izvolila in ž njeno pripomočjo tolikanj opravila. Še sedanje dni se misijonarji brambi in varstvu kraljice apostoljske priporočajo, kedar grejo v ptuje, neznane kraje na pol, ali celo divjim ljudem sveto vero oznanovat. Marijo, juterno danico si je izvolila v varhinjo družba serčnih, in gorečih misjonarjev, ki zamorcem v notranji Afriki kerščansko vero oznanujejo. To nam jasno dokazuje, da Jo sedajni kakor nekdanji aposteljni spoznajo in častijo kot svojo kraljico, ker v goreči ljubezni do Jezusove vere vse aposteljne presega.

Tretja lastnost apostoljska v Marijnem življenji je njena čudovita stanovitnost, ktere niso mogle omajati ne britkosti, ne skušnjave. Ona se ne vstraši Simeonovih besed, ko Ji prerok reče, da bo meč njeno serce prebodil. Ona se ne pre-

vzame, ko vidi ljubega Sina kot kralja počastenega. Nje ne zmoti v veri in zaupanji divji krič našuntanega ljudstva, ne naltolcevanje krivih prič, ne strašna obsodba. Neomagana kot skala stoji žalostna mati zraven križa po nedolžno umorjenega Sina. V britkostih se je poterdila in posvečila v poklic apostoljski. Zares vse lastnosti apostoljske najdemo v popolniš meri v Marijnem življenji, da se po vsi pravici kliče „kraljica aposteljnov.“

V duhu vas peljem še enkrat pod Jezusov križ, da slišite Jezusovo sporočilo. Z križa govori Jezus svoji materi: Glej svojega Sina. S temi besedami priporoči Mariji svojega aposteljna Janeza, ki mu je edini še zvest ostal, in v Janezu vse aposteljne in učenike svoje cerkve, naj jim je mati in kraljica. Kot mater in kraljico so Jo tudi aposteljni častili. Pripoveda se, da je Marija po Jezusovem vnebohodu pri aposteljnu Janezu blizu mesta Efeza prebivala. Pobožna Katarina Emerih je v zamaknjenji vidila Marijno izbico v Efezu in aposteljne, ki so jo hodili pogosto obiskovat. Potekli so dni Marijnega prebivanja na zemlji in približal se je čas njene ločitve od tega sveta.

Po božjem razodenji opominjani pridejo aposteljni iz vseh krajev sveta, da bi bili priče počastenja svoje kraljice. Nekteri so prišli iz daljnih krajev in vidilo se je, da so bili vtrudeni; vsi so imeli palice v rokah, ktere so bile zgorej zakrivljene, kot škofovske pastirske palice. Z dolgimi, belimi plajši so bili ogernjeni; pod plajši so nosili dolge duhovniške srajce s pasnikom prepasane, da jih pri hoji niso dražile. Kedar je kateri v izbo stopil, je vse pričujoče prijazno objel in pozdravil, palico, plajš in pasnik odložil in domači so mu noge omili. — Tako pripravljen je stopil k Marijni postelji in je Jo spoštljivo pozdravil. Razun majhnih kruhov niso ničesar vžili in napili so se iz čutare, ktero so seboj prinesli. Dalej zamaknjena Marijno smert takole popisuje.

Apostelj Peter poda Mariji sveto Rešnje Telo njenega Sina in sv. Janez ji prinese sveto Rešnjo kri, in sv. Peter Jo mazili s svetim oljem; okrog postelje stojijo drugi aposteljni in pobožno molijo, vsa mirna leži Marija, kakor zamaknjena v nebesa in čaka, da po njo pride Jezus. Ko

se je Marijna duša ločila od trupla, jo vidi vso svitlo na bliščeči poti proti nebesom in mnogo pobožnih duš ji gre na sprejem, mnogo rešenih duš jo spremlja v nebesa. Pobožne žene omijejo mrtvo truplo, ga z dišavami in z žlahtnimi mazili mazilijo in v tenčice zavijejo; aposteljni pa v vertu Getsemani grob pripravljajo. Ko sveto truplo v mrtvaško trugo položijo, se aposteljni in pobožne žene še enkrat od Marije poslovijo in ji spoštljivo mrtve roke poljubijo, potem zagernejo obličje in jo s pokrovom zakrijejo. Sami aposteljni so nesli truplo k pogrebu, drugi aposteljni, učenci in pobožne žene so šli s pogrebom. Po grobu razsteljejo cvetlic in dišav, da svetemu trupu pripravijo vredno pokopališče. Ko se pobožni ljudje od pokopa domu vernejo, vidijo nad grobom čudno svetlobo; iz nebes do zemlje se napravi svitla steza, po kateri se duša prečiste device Marije spremljena od Gospodove podobe do groba spusti; kmali potem se svitlo truplo Marije vzdiga proti nebesom. Aposteljni so pa še tri dni in noči čuli pri grobu in so prepevali psalme. Tretji dan pride apostelj Tomaž še z drugim aposteljnem; ves žalosten je, ko mu pripovedajo drugi tovarši, da ni več na zemlji prelube matere Marije. V otožnosti želi, še enkrat gledati truplo prečastite kraljice Marije. Peljejo ga torej k pokopališču; ko pa kamen odvalijo, najdejo tenčice lahko razgernjene, Marijnega trupla pa ne najdejo več. Vsi grejo noter, da se prepričajo in vun stopivši padejo na kolena, hvalijo in povečujejo Boga in častijo tudi ljubo mater in kraljico. — Vse to je v zamaknjenji vidila pobožna nuna Katarina Emerih. Katoliška cerkev nam ne zapoveda, da bi morali vse to verovati, kakor božje razodetje. Cerkvenim učenikom se pa vendar vse, kar sem sedaj povedal, Marijni smerti tako primerno zdi, da bi ne mogli si smert Marije vrednejši misliti. Ob enem pa se tudi prepričamo, kako so sami aposteljni Marijo do zadnjega trenutka njenega življenja in še po smerti visoko častili, kot svojo mater in kraljico: zares torej zasluži Marija častno ime „kraljica aposteljnov“.

S k l e p.

Preljubi! častimo in ljubimo tudi mi Marijo, kraljico apostelnov, kot so jo apostelni vselej častili in ljubili, in Jo katolijska cerkev vsegdar časti. Kraljica apostoljska, je kraljica svete katolijske cerkve, ker je edino leta cerkev apostoljska. Marija je kraljica apostelnov vseh časov, tudi apostoljskih naslednikov naših škofov. Posnemajmo Jo mi vsi v zvestobi do Jezusa, v goreči ljubezni do Jezusove vere in v stanovitnosti. Dan na dan se pomnožuje število serditih nasprotnikov Jezusove vere, ki hočejo katolijsko cerkvo podreti in zveličavno vero zatreti. Ne pasimo lenobe v teh silno nevarnih dneh; zakaj gre nam za vero in zveličanje. Ne stojmo osupnjeni in ne gledajmo mirno, kedar drugi serdito razderajo čudovito stavbo Kristusove cerkve in tergajo na Jezusovem životu. Zbirajmo se kot serčni pogumni vojščaki krog kraljice apostoljske. Gospodarji, gospodinje! bodite apostelni svojim družinam; skerbite, da ne hira in ne vgasne v vaših hišah luč svete vere. Očetje! matere! branite svojim otrokom v slabe tovaršije, molite ž njimi, v cerkev in k mizi Gospodovi jih ravnajte. Vi vsi! spoštujte in vbogajte svoje više pastirje, škofo, ki so nasledniki apostelnov. Kdor nje spoštuje in ljubi, časti Marijo kraljico apostelnov. Vojščaki Kristusovi! živimo in umerjimo za kraljico našo — Marijo, kraljico apostelnov in apostoljske cerkve. Amen.

Novičar.

* Iz Celovca. Rumeno sončice vendar prisija pred naše vrata: „Slovenci se oživljajo, slovenski duh živo klije, slovenska vzajemnost in ljubezen se vnema, in slovenska reč veselo napreduje!“ — Tukaj v Celovcu se je obravnovalo pri deželni sodnji že večkrat vse po slovenski; pridite poslušat in slišali bote, kako gladko teče visokoč. gg. uradnikom naš slovenski jezik: slava jim, mati Slava jih pozabila ne bo! — Družba sv. Mohorja narašča od dnu do dnu; dali smo tiskati od „Večernic“ za leto 1862 iztisov 1500, pa glejte! pri razpošiljanju smo doznali, da nam jih skoraj zmanjkuje. — V Kotmarovas so te dni prišli novi gosp. fajmošter, znan domorodec And. Milar; sprejeli so jih farmani prav slavno in vse se je opravljalno čisto po domače, prav po slovensko. Srenjski župan, č. g. Pavl Zablatnik po domače Ilej, je novega gosp. fajmoštra sprejel in pozdravil lepo po slovensko; tudi priden šolarček je govoril tako mično, da je slovenska beseda vsem globoko segala do serca. Ljubi Slovenci! tako je prav, ljubite in štimajte najprej vi sami svoj slovenski jezik, vidili bote, da ga bojo spoštovali tudi drugi.

Alj to niso vesele novice? Pa še nekaj veselega in novega vemo. Ni še dolgo, kar so se Slovenci na Koroškem za svoje brate na Kranjskem le malo malo marali, ja dognali so naši zakleti nasprotniki to žalostno reč tako daleč, da so se Slovenci na Koroškem in Kranjskem še pisano gledali. In vendar so le bratje med seboj! Pa že je vsa druga. Že poprašujejo koroški Slovenci kaj radi, kaka se godi po Kranjskem, kaj počenjajo Kranjci alj se poganjajo prav možko za naše pravice, za naš mili jezik. Neizrečeno jih je veselilo, ko so slišali, da so prišli Slovenci iz Štajerskega pozdravljat svoje brate v Ljubljani in počastit slavnega gosp. dr. Bleiweisa. Une dni so oznanovale „Novice“, da so prišli čč. gg. Vipavci v Ljubljano, naj pozdravijo čitavnico. To je šlo po Koroškem tako naglo, da se po celem Slovenskem od tega pogovarja. Povsod se kliče in razlega: Živili Vipavci, — živio g. Grabrijan, g. Koder in Ferjančič, zraven pa tudi ljubljanska čitavnica in njen predsednik. Še za Teržičane zažene se kak „živio“, ker se tudi tam oživlja duh slovenski. Tako se povsod razodeva slovenska vzajemnost in bratovska ljubezen: Slovenci se spoznavljajo, se ljubijo, se bratijo, — duh slovenski živo klije! —

* V Celovcu. — Česa da je posebno zdaj največ potreba nam Slovencom, in kaj naj storimo, da napreduje naša narodnost, sta nam letos jasno in krepko djala „Slovenski Glasnik“ in „Slovenski Prijatelj“ pod šte. 4. Gotovo je, da vsak naš prav iskren, dobro-

misleč in odkritosrčen rojak je z gorečo željo navdan, da bi se naša omika počasi prav lepo in dobro razvijala in poviševala. Reklo se je tam tudi, da kaj takega je pa mogoče poglavitno le tako, da se razprostirajo dobre prav primerne, lepo in mično spisane knjige med našim ljudstvom, posebno pa med mladino — to zares veliko nado za našo prihodnost — in tedaj tudi, da se napravljajo take knjige, ker jih imamo po nesreči dozdej še zmiraj premalo.

Ali kako žalosten mora biti vsak rodoljub, in kako mu se mora pač serce gristi in tergati, ko vidi ali sliši, da clo po čisto slovenskih krajih na Koroškem, kjer se v šolah uči slovenščina, se še zmiraj otrokom dajejo nemške bukvice v roke. Ljuba naša mladina se jih posluži za berilo doma in v cerkvi! Ni davno, kar sem to žalostno reč vidil na svoje oči. Serce me je bolelo, smilila se mi je vboga mladina! Ali ni to zaželjena in vgodna voda za mlin naših protivnikov (nemškutarjev)? Ti vedno vekajo: „Nur brav deutsche Bücher der sogenannten slowenischen Jugend in die Hand, und sie wird alsdann ganz unser!“ Koliko škode mora pa to prinašati naši narodnosti? Kaj bo nek iz naših blagih želj, ako se ne bomo trudili na vso moč, da jih po malem izpolnimo? Kaj nam bo koristilo vse pisanje, kvakanje in jaukanje, ako si ne bomo resno in stanovitno prizadevali, da premagamo in odstranjamo tolikih zadržkov, ki se neprestano opirajo od vseh krajev, da le zaostaja in se ne razvija naša omika? Kaj se je nek dozdej storilo, da bi otroci našega naroda dobili in čitali podučivnih in za-nje prav primernih bukvic v prozi, ali v stihih, in se tako sčasoma navadili tega, kar sega v naše narodne zadeve? Prav malo še, in po nekih krajih skoraj čisto — nič! In vendar imajo pač po moji misli učitelji in duhovniki lepo priložnost za to. — Kar se posebno tiče razširjanja knjig med ljudstvom, nam so že pred nekimi leti povedale „Novice“, kako da dela, postavim, v tem neizmerno skerbni gosp. Skok, slovenski učitelj v Barkoli ali pri sv. Jerneju blizu Tersta. Reklo se je namreč tam, da gosp. Skok kupuje v Ljubljani raznovrstnih slovenskih knjig primernih za kmete in sploh za manj omikane ljudi, da jih daje po kakem fantiču staviti na mizici pred cerkvo ob nedeljah in praznikih, kadar se tam ljudje shajajo in jih jim pa tako prodaja brez nobenega dobička — tedaj iz gole vnetosti in skerbi, da se podpira naša narodnost.

S tim je pa gosp. Skok dozdej tudi srečno napravil, da v Barkoli skoraj vsaka deržina ima zbirko raznih slovenskih knjig, ali tako rekoč, nekako domače bukvišče (biblioteko).

Tukaj je zdaj uprašanje, zakaj da noben drugi naših rojakov, kolikor je vsaj meni znano, ne posnema še takega lepega izgleda? zakaj da se sploh ne vpelje, taka gotovo hvale vredna navada, in zakaj da ni tedaj skoro nobenemu nič mar za to, kar se tu in tam svetuje, kako naj delamo v podpor in korist naše narodne omike? J. G. V.

Duhovske zadeve.

* **Kerška škofija.** Že je bilo napovedano, da pridejo premilos. knezoškof nektere dekanije preiskovat. Pa vse je nagloma preklicano in preč. knezoškof se podajo 15. maja na pot v Rim. Pot si bojo, kakor se sliši, vzeli skoz Solnograd na Parsko, Švajcarsko in Francosko. Iz Marsajla se popeljejo po morju v Rim. Naj bi srečno hodili, srečno vse dognali in zdravi se spet vernili!

Prestavljena sta čč. gg. kaplana: Milar Pavl in Cepic Franc na Višarje.

* **Goriška nadškofija:** Č. g. Golia Jož., doz. duh. pomočnik v Čerčah pride kot kurat v Lom; č. g. Galli kot eksposit v Foljano; č. g. Marcolini Ant. za provizorja v Belvedere. — Umerl je č. g. Leupuzzič Ant., kurat v Lomu. R. I. P.!

* **Lavantinska škofija.** Č. g. Rejssp Joan je imenovan namestnik v Slivnici. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Šribar Joan na Ljubno; Zelič Valentin na Sladko goro; Trampus Joan stareji v Ruše; Vojsk Jož. v št. Anton v Slov. goricah; Šabot Juri k sv. Križu pri Lutmeri; Ferenc Joan v št. Martin na Pohorji; Kragl Martin v Slivnici pri Marburgi; Gregl Joan v Novo cerkvo; Novak Joan v Brežice. — Umerla sta čč. gg.: Jarc Ant., fajm. v Slivnici pri Marburgu in Čebašek Blaž, lokalist. R. I. P.!

* **Teržaška škofija:** Čč. gg. Kutna Jož., dekan in fajm. v Kavčah, in pa Novak Mat., fajm. na Verhi, sta se v pokoj podala. R. I. P.!

* **Ljubljanska škofija:** Č. g. Mervar Matevž je dobil Šentjansko vikarijo; č. g. Gostiša Jan. gre k Jezuitom. Čč. gg. kaplani so prestavljeni: Smolej Mat. z Berda v Kranj; Dolinar Jan. iz Breznice v Žužemborg; (č. g. Kek Jan. gre zavolj bolehnosti v začasni pokoj); dr. Rogač Jož. iz št. Jerneja v Hine; Rant Mart. iz Hin v Leskovce; Vovk Jan. Ev. iz Leskovca v št. Jernej; Zagorjan Henr. iz Čateza v Dobernice (č. g. Erjavec Jan. gre zavolj bolezn v začasni pokoj); Peharec V. iz Kamnika na Berdo; Judnič Jan., namestnik v Getenici, za duh. pom. v Dob; (č. g. Stritar Andr. gre začasno v pokoj); Sterbenec Jož., dozda v pokoji v Kamni gorici, boše ondi duh. pom.

Naznanilo.

Ravno razpošiljamo „**Večernice**“ za leto 1862. Mislimo, da pojde vse po redu; le to nam je žal, da nekteri družniki niso predstavili v planketah, ali so novi ali stari družniki; nismo vedeli, ali bi jim napisali in poslali tudi družbine podobice alj pa ne. Večidel „Večernic“ smo poslali po čast. dekanijah. Tako bo manj zmote in tudi najboljši kup! Visokočastite gg. dekane pa lepo, prav lepo prosimo, naj blagovolijo poštnino plačati; pa tudi čč. gg. družniki naj ne pozabijo, jim poštnino poverniti. To bi bilo preveč, da bi čč. gg. dekani z družbo imeli toliko truda, zraven bi pa še poštnino plačevali. Pomagajmo in strežimo eden drugemu, kolikor premoremo in vse pojde lepo k časti božji in k sreči našega naroda! Z Bogom!